Nyugat-Magyarországi Egyetem
Központi Könyvtár
15/D

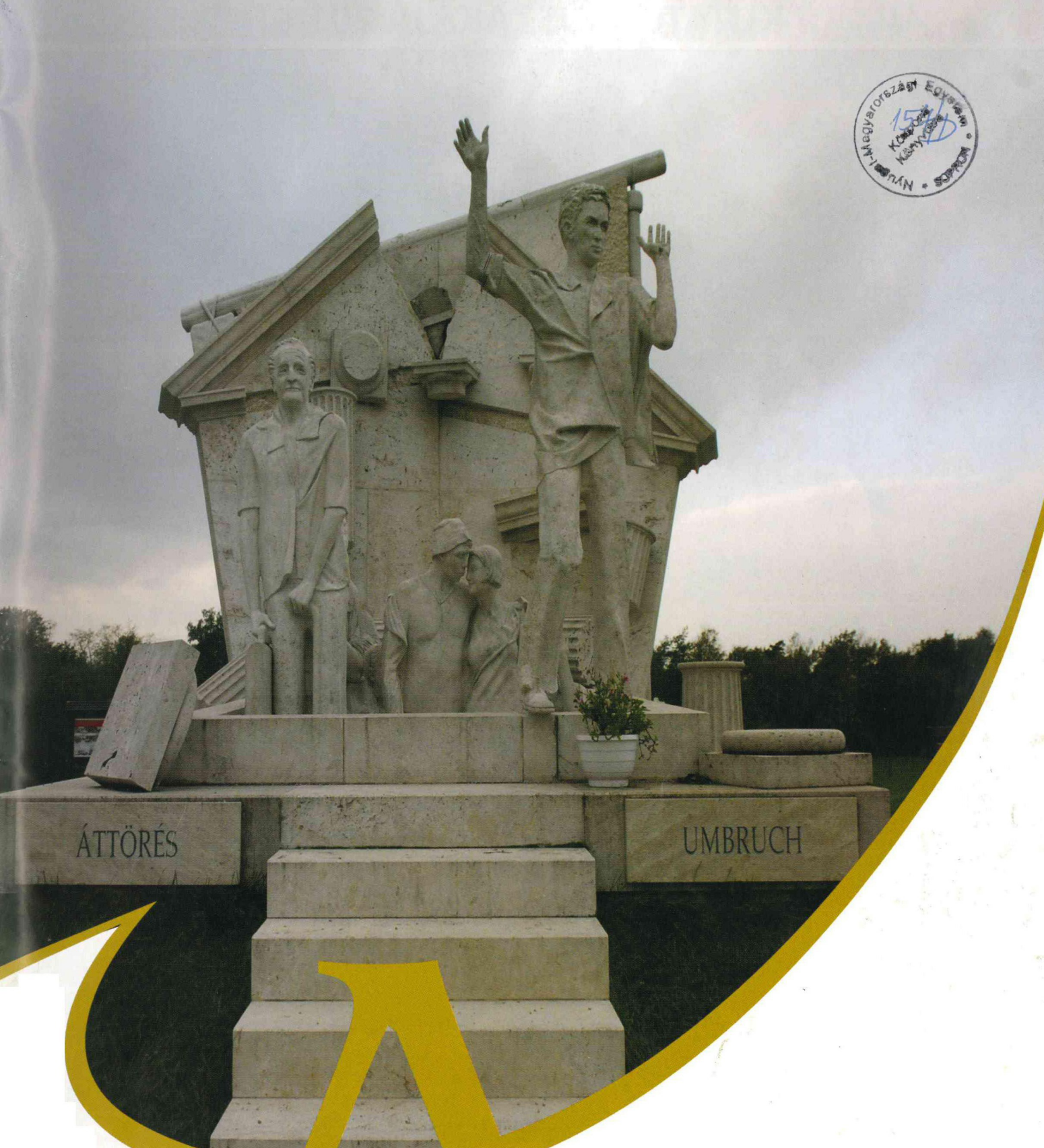

AVIVAT ACADEMIA

A Nyugat-Magyarországi Egyetem lapja

2014 :: 3 :: NOVEMBER

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA 2014

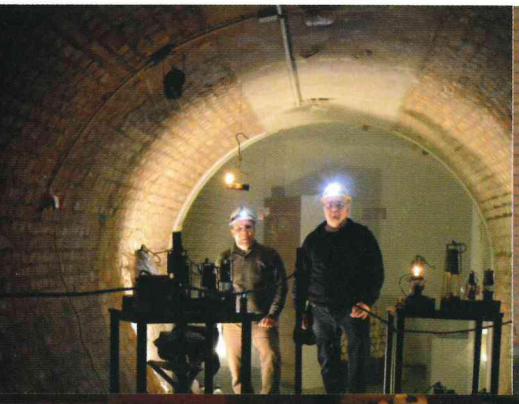

TARTALOM

KRÓNIKA:

Kitüntetetésben részesült Dr. Albert Levente professzor 4

TDK-s projekt az Apáczai Csere János Karon 5

Sopronban alakult meg az „Amber Road" 6

Modellértékű pályaorientációs együttműködésben vesz részt az Apáczai Csere János Kar 7

Kelta kori embertani kutatások 8

Csete László köszöntése 9

Tudósportrék: Dr. Csizmadia László 10

„Watch out!" – A KTK és a GYSEV kampánya a VOLT fesztiválon 12

Átvették diplomájukat az első gyógypedagógus-logopédusok 13

Kutatók Éjszakája 14

Nemzetközi konstruktív Geometriai Konferencia Sopronban 15

Tizedik karácsonyára készül a NYME Soproni Nyugdíjas Egylete 16

Erdőmérnök volt az első magyar Gulag-rab: Szilágyi Elek 18

Vitéz Hábel György háborús emlékei – 17. rész 20

Kistanítóként megyei cserediákokkal Pforzheimben 21

Nemzetközi Konferencia volt a NymE Simonyi Károly Karán 26

INTERJÚ:

Prof. Dr. Molnár Sándor 22

Silva naturalis pályázat 24

VII. Nyitott ajtók hete az Apáczai Karon 25

HAGYOMÁNYAINK:

Benedek Nap 27

AMIHangSzer 28

KÖNYVAJÁNLÓ:

Izinger Pál életútja 29

KULTÚRA:

Ölj csak meg, lelkem! 28

AMI20 31

IN MEMORIAM:

Dr. Vancsura Rudolf 30

BORÍTÓ:

Kutatók Éjszakája 2

Karácsonyi üdvözlet 32

Vivat Academia
A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron,
Berzsenyi Dániel Pedagógiai Kar - Szombathely
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár
Savaria Egyetemi Központ - Szombathely
Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Kar - Sopron

XII. évfolyam, 3. szám
2014. november

Főszerkesztő: Bucsy Gyöngyvér bucsy.gyongyver@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Dr. Fűzfa Balázs
A szerkesztőbizottság tagjai:
Prof. Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Haász Sándor, haasz.sandor@bpk.nyme.hu (BPK)
Hermann Bianka, hermann.bianka@atif.hu (AK)
Kállay Balázs, kallay@ktk.nyme.hu (KTK)
Kleinhappel Miklós, kleinhappel@sek.nyme.hu (SEK)
Martos Virág, martos.virag@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Molnár László, laszlo.molnar@skk.nyme.hu (SKK)
Dr. Tóth Gábor, tgabor@ttk.nyme.hu (TTK)
Dr. Trojján Szabolcs trojansz@mtk.nyme.hu (MÉK)
Dr. Velics Gabriella, velicsg@btk.nyme.hu (BDPK)
Dr. Vincze-Tóth Judit, vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)

A szerkesztőség címe: 9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.: 99/518-683; 518-365
e-mail: bucsy.gyongyver@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Címlapfotó: Bucsy Gyöngyvér
Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
ISSN 1589-8091
Példányszám: 500 db
Terjeszti a Nyugat-magyarországi Egyetem

KITŰNTETÉSBEN RÉSZESÜLT DR. ALBERT LEVENTE PROFESSZOR

A Doctor Honoris Causa – Tiszteletbeli Egyetemi Doktor kitüntetést adományozta a Nyugat-magyarországi Egyetem Szenátusa Prof. Dr. Albert Levente professor emeritusnak, volt dékán- és rektorhelyettesnek, magas színvonalú, nemzetközileg is elismert oktatói, kutatói és publikációs tevékenysége, a Kémiai Intézet, az Erdőmérnöki Kar és az egyetem vezetésében, szervezésében és stratégiájának kidolgozásában kifejtett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként 2014. szeptember 9-én, ünnepélyes Tanévnyitó Ülésén.

Albert Levente 1943-ban született Marosvásárhelyen, pedagógus családban. Általános és középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte. 1966-ban tudományegyetemi vegyész oklevelet szerzett Kolozsváron, a Babeş–Bolyai Tudományegyetemen. 1967 és 1987 között szerves kémiát, biokémiát és analitikai kémiát oktatott a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Szerves Kémia Tanszékén. Ebben az időszakban kutató- és publikációs tevékenysége a potenciálisan gyógyszerhatású új vegyületek szintézisére és szerkezetük, fizikai-, kémiai paramétereik, és a biológiai hatásuk közötti összefüggések tanulmányozására irányult. Párhuzamosan reakciómechanizmusokkal, elektrokémiai mikroszintézisekkel, térkémiával és új gyógyszertechnológiák kidolgozásával is foglalkozott. Műszaki újításai, gyógyszer-szabadalma mellett szerződéses kutatásokat is végzett. 1975-ben kémiai tudomány doktora (egyetemi) címet szerzett a Román Tudományos Akadémia Kolozsvári Kutatóintézetében.

1988-ban családjával Veszprémbe költözött. 1989–1991 között a Nehézvegyipari Kutatóintézet, 1991–92 között a MTA Műszaki Kémiai Intézetének tudományos főmunkatársa volt. Ebben az időszakban új, potenciális növényvédőszereket állított elő, egy a CIBA–GEIGY-vel kötött szerződés keretében. Emellett a természetazonos aromaanyagok előállítási lehetőségeit és a nemvizes közegben zajló, enzimkatalizált reakciókat is tanulmányozta. 1990-ben elnyerte a kémiai tudomány kandidátusa tudományos fokozatot.

1992-től a jogelőd Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Kar Kémia Tanszékén folytatta a tevékenységét. 1992–1999 között egyetemi docens, 1999–2013 között egyetemi tanár volt, 2013-tól professor emeritus. 1999-ben megszerezte a habilitált doktor címet.

1992-től az általános, szervetlen, és szerves kémia tárgyak felelőseként eredményes oktatási tevékenységet folytatott az Erdőmérnöki és a Faipari Mérnöki Karokon, minden képzési szinten. Több mint egy évtizeden át részt vett a Csíkszeredára és Székelyudvarhelyre kihelyezett tagozatokon folyó mérnök képzés szervezésében és az oktatásban. Részt vállalt az egyetemi továbbképzésben, vendégoktatója volt a Berzsenyi Dániel Főiskolának, vendégprofesszora az Université de Pau et des Pays de l'Adour egyetemnek. Kiemelendő a tehetségek felkarolásában játszott szerepe. Több OTDK-díjas hallgató mentora, diplomatervek témavezetője volt. A Kitaibel Pál Környezettudományi Doktori Iskola Tanácsának törzstagja, programfelelős, több sikeresen megvédett disszertáció témavezetője, PhD-tárgyak oktatója. Számos alkalommal vett részt elnökként vagy tagként tudományos minősítő eljárásokban, tudományos pályamunkák, disszertációk bírálatában.

Új kutatási területeket honosított meg a Kémiai Intézetben. Ku-

tatási területe a növényi kémia, az erdő és a fa kémiája. Az erdei fák környezeti hatásokra adott válaszreakcióinak, stresszérzékenységének biomarkerek mérésével történő tanulmányozásában, a színes fahibák keletkezésének kémiájában, a járulékos anyagok keletkezésének, megoszlásának és akkumulációjának vizsgálatában, a faanyag és a faipari technológiák kémiájában nemzetközileg is jegyzett eredményeket ért el.

Több hazai és nemzetközi kutatási pályázatot és programot vezetett, számos bel- és külföldi intézménnyel alakított ki érdemi kutatási együttműködést. Rendszeresen részt vett nemzetközi tudományos rendezvényeken tudományos és szervezőbizottsági tagként, ill. előadóként.

Saját közleményeinek száma 220, idézettsége 282 (ebből 130 független), összegzett IF-a 24,726, Hirsch indexe 8.

1999–2009 között az Erdőmérnöki Kar Kémiai Intézetének, 2010-ben a Kémiai és Termőhelyismerettani Intézetnek a kinevezett igazgatója, 2011-ben a Matematikai Intézet megbízott igazgatója volt. Több cikluson át tevékenykedett az EMK Kari Tanácsának és a Soproni Egyetem, és jogutódjai Egyetemi Tanácsának, illetve Szenátusának választott tagjaként. Vezetői és magasabb vezetői feladatokat is ellátott. 2006–2007 között az Erdőmérnöki Kar tudományos dékánhelyetteseként, 2007–2012 között a Nyugat-magyarországi Egyetem általános rektorhelyetteseként tevékenykedett. Érdemeket szerzett az új szakok indításában, a tantervek és tantárgyi programok kidolgozásában, új tantárgyak bevezetésében.

Az Erdőmérnöki Kar Tanácsának, valamint a NYME Egyetemi Tanácsának tagjaként részt vesz a stratégiai tervek kidolgozásában, az oktatáspolitika formálásában.

Választott tagja az MTA Erdészeti Bizottságának, tagja az Magyar Tudományos Akadémia Makromolekuláris Kémiai Bizottságának, az MTA Szál- és Rosttechnológiai Munkabizottságának, Amerikai Kémikusok Egyesületének, 2005-től a Soproni Tudós Társaságnak, elnöke a Magyar Kémikusok Egyesülete Soproni Területi Csoportjának és a VEAB Erdészeti Szakbizottságnak. Szerkesztőbizottsági tagja az „Erdészettudományi Közlemények" és a „Faipar" c. műszaki, tudományos folyóiratoknak, a „Vivat Academia" c. egyetemi lapnak, főszerkesztője „Az erdészeti felsőoktatás 200 éve I–III." című almanachnak, társszerzője a „Professzorok a katedrán" c. verseskötetnek. Versei és prózai írásai jelentek meg a Soproni Műhely, Ászokcsavar, Lila Zongora c. diáklapokban.

Kiemelkedő oktató-, kutató- és oktatásszervező munkáját több díjjal és kitüntetéssel ismerték el: Soproni Egyetem Kiváló Dolgozója; Széchenyi Professzori Ösztöndíj; Apáczai Csere János-díj; Magyar Érdemrend Lovagkereszt; A Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett; Szent-Györgyi Albert-díj.

Fontos feladatának tekinti a nevelést, a személyes példamutatást, a hallgatók szakmai és kulturális tevékenységében való aktív részvételt. Tavaly ünnepeltük 70. születésnapját, ahol egyetemünk rektora és az Erdőmérnöki Kar dékánja külön kiemelte a kollégáknak és a diákságnak is mindig példát mutató emberi tartását.

Dr. Rétfalvi Tamás, a Kémia Intézet igazgatója mint utód, mint kolléga, mint barát így méltatta:

„Professzor Úr esetében az adni szóval jellemezhető mindaz, amit ő nyújtott családjának, hivatásának és mindazon embereknek, akikkel a sors összehozta élete során. Generációkat tanított a kémia különböző stúdiumaira Marosvásárhelyen és Sopronban, valamint más városokban és a tudás mellett adott emberséget, tisztességet. A tananyag elsajátítása mellett az emberi, erkölcsi értékek közvetítését is legalább olyan fontos feladatként tartotta számon, amelyről nem feledkezett meg semmilyen körülmények között."

Dr. Albert Levente kitűnő előadó, elhivatott tanár, akinek oktatónevelő tevékenységét a végzős hallgatók minden évben titkos szavazással odaítélt díszkorsóval is jutalmazzák. Egy hallgató így szól róla: *„diákéveim legjobb tanára, benne megtestesítődik a professzor fogalma. A kémia előadásokba becsempészte a költészetet."*

Szeretettel gratulálunk Professzor Úr!

Martos Virág
NYME EMK
általános előadó

TDK-S PROJEKT AZ APÁCZAI CSERE JÁNOS KARON

Az Apáczai Csere János Kar az elmúlt félévben nyerte el és valósította meg A NyME Apáczai Kar TDK-tevékenységének kiszélesítése (NTP-TDK-13-065) c. projektet. A Nemzeti Tehetség Program által nyújtott támogatás jelentősen megkönnyítette, hogy folytassuk azt a munkát, ami a 2013. évben befejeződött Talentum programban is végeztünk („TALENTUM – hallgatói tehetséggondozás komplex feltételrendszerének fejlesztése a Nyugat-magyarországi Egyetemen" – TÁMOP 4.2.2. B–10/1–2010–0018). Annak érdekében, hogy végzős diákjaink között ne veszítsünk el az Országos Tudományos Diákköri Konferencián esélyes, de a szokásos őszi konferenciára munkáikkal még el nem készült hallgatókat, április 29-én soron kívüli kari TDK-t tartottunk. Ezen 15 hallgató mutatta be munkáját, és közülük öten – Borsos Kinga, Fucsek Eszter, Hrágyel Dóra, Petrik Flóra, Síkfői Judit Olga – jutottak tovább a 2015. évi OTDK-ra. További 13 hallgatónk utazhatott hazai és nemzetközi konferenciára, ill. versenyre. Vankó Gábor (témavezető: Dr. Gál Zoltán) különdíjat hozott el a 17. Partiumi Tudományos Diákköri Konferencia filozófia szakosztályáról, a Nemzetközi Sporttudományi Diákkonferencián (2014.04.10–12., Semmelweis Egyetem) pedig Gabnai Sándor Gergely és Aaron Fischer (vendéghallgató) 3. helyezést ért el szekciójában (témavezető: Dr. Bánhidi Miklós). Eszközök és szakkönyvek beszerzését, adminisztrációs és előadás-technikai oktatások tartását támogatta még a program. A TDK népszerűsítését szolgálja a megújult honlap, faliújság, de talán leginkább az, hogy a kari HÖK-kel együttműködve egyre inkább törekszünk arra, hogy minél több hallgatói nézője is legyen az előadásoknak, megelőzendő a TDK zárttá válását, a hallgatók szélesebb körétől való elszigetelődését.

A kari TDK-ról bővebben: http://www.ak.nyme.hu/index.php?id=19299&L=1

Dr. Halbritter András Albert
NYME AK
kari TDK-elnök

SOPRONBAN ALAKULT MEG AZ „AMBER ROAD" – KÖZÉP-EURÓPAI GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAROK HÁLÓZATA

A Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karán 2014 májusában, kezdeményezésünkre és szervezésünkben került sor az „Amber Road" – Közép-európai Gazdaságtudományi Karok hálózatának alapító rendezvényére, amelyen 9 ország 13 gazdaságtudományi kara vett részt és csatlakozott a kezdeményezéshez.

Az „Amber Road" – „Borostyánkő Út", a közös történelmi múltra építkező, a regionális identitást erősítő, határrégiókat átszövő egyetemi szövetség, mely kialakításánál a Borostyánkő úton, illetve elágazásain található közép-európai egyetemek közgazdaságtudományi karait hívtuk meg. A „Borostyánkő" a római időkben az egyik legfontosabb európai kereskedelmi útvonal volt Észak és Dél között, a Balti- és az Adriai-tenger között. A Balti-tenger partjától Lengyelországon haladt keresztül, majd a csehországi Morva Kaput elhagyva, a Morva folyó mentén jutott Ausztriába, ahol Carnuntum közelében keresztezte a Dunát. Innen egyenesen délnek tartva többek között Scarbantia (ma Sopron) és Savaria (ma Szombathely) érintésével érte el az Adriai-tenger partját. Erre az ősi gondolatra építve hozzuk tehát létre a Közép-európai Gazdaságtudományi Karok hálózatát, amely 9 ország egyetemének szövetsége és 13 kar közös vállalkozása.

Fő célunk az egyetemi hálózat kialakításával, hogy lehetőséget nyújtsunk a hallgatóknak és oktatóknak arra, hogy nemzetközi kapcsolataink segítségével különböző egyetemeken tanulhassanak, oktathassanak, megismerjék az európai nyelveket, kultúrákat. Nem titkolt célunk továbbá egy olyan nemzetközileg is elfogadott közös diploma létrehozása, amely egész Európában méltón megállja a helyét. Terveink szerint a hallgatók minden egyetemen tölthetnek akár egy-egy szemesztert, ezzel is bővítvén látókörüket és nemzetközi tapasztalataikat. A közös diploma kiadását 1-2 éves komoly kutató munka fogja megelőzni, mely a minél hatékonyabb és innovatívabb tanulásra és a szakmai életben használható tudásra összpontosít. Távlati tervünk, hogy a tudáshálózat bővüljön ki közlekedési és végül komplex gazdasági szövetséggé.

A résztvevők megállapodtak az elnökség sorrendjének meghatározásában, miszerint az első évben egyetemünk Közgazdaságtudományi Kara lesz e tisztség betöltője 2014. szeptember 1-jétől. A további elnökségek hathavonként a résztvevő országok (angol) nevének betűrendje szerint váltják egymást. Az elnökség és a management felállítása mellett nagyon fontosnak tartotta a hallgatói képviseletet is, ezért a Hallgatói Tanácsot 2014. október 1-jével hozza létre a konzorcium.

Az első fontos lépések között szerepel a hálózat beindítása, az adatbázis felállítása, közös honlap indítása, illetve a tagok képzéseinek és kutatási területeinek összehangolása.

Bízunk benne, hogy hamarosan további sikerekről számolhatunk be itt, a Vivat Academia hasábjain!

Kállay Balázs
NYME KTK

Résztvevő intézmények:

Ausztria
Danube University Krems Faculty of Business and Globalization
The University of Applied Sciences Burgenland Department of Business Studies

Csehország
Tomas Bata University in Zlín Faculty of Management and Economics

Horvátország
Juraj Dobrila University of Pula Faculty of Economics and Tourism "Dr. Mijo Mirković"
University of Zagreb Faculty of Economics and Business

Lengyelország
University of Economy in Bydgoszcz Faculty of Applied Studies

Litvánia
International School of Law and Business Faculty of Management and Law

Magyarország
University of West Hungary Faculty of Economics

Szerbia
University of Novi Sad Faculty of Economics in Subotica

Szlovákia
Slovak University of Agriculture in Nitra Faculty of European Studies and Regional Development
University of Economics in Bratislava Faculty of International Relations
University of Economics in Bratislava Faculty of Business Management

Szlovénia
University of Maribor Faculty of Economics and Business

MODELLÉRTÉKŰ PÁLYAORIENTÁCIÓS EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN VESZ RÉSZT A NYME APÁCZAI CSERE JÁNOS KARA

A sikeres elhelyezkedés egyik kulcsa az adott egyén számára a megfelelő szakma, foglalkozás kiválasztása. Mindehhez alapvető segítséget jelent egy jól felépített pályaorientációs struktúra és folyamat. Győr-Moson-Sopron megyében az elmúlt egy évben egy olyan pályaorientációs együttműködési megállapodást hozott létre több, a témában felelősséggel bíró intézmény, köztük a NymE Apáczai Csere János Kara, amely modellként szolgálhat más megyék számára is.

A Győr-Moson-Sopron megyei intézmények és a cégek képviselői aláírják az együttműködési megállapodást

Országos (sőt európai uniós szintű) cél, hogy mérséklődjön a fiatalok munkanélküliségi aránya, és ezzel összefüggően csökkenjen a hiányszakmák és a 25 éven aluli álláskeresők száma. Győr-Moson-Sopron megyében országos összehasonlításban a legkedvezőbbek a foglalkoztatáspolitikai adatok (pl. idén májusban a nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú népességhez viszonyítva országosan 7,4%-os, Győr-Moson-Sopron megyében pedig 2,3%-os (!) értéket mutatott), ugyanakkor a térség vállalkozói számára egyre nagyobb kihívást jelent a szakképzett munkaerő-utánpótlás hiánya. Ezért is fontos, hogy az érintett intézmények és szervezetek nagy hangsúlyt fektessenek a minél hatékonyabb pályaorientációs munkára. Első lépésben 2013. június 4-én pályaorientációs együttműködést kötött négy Győr-Moson-Sopron megyei intézmény: a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, a Győr-Moson Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, a Soproni Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) Győr Tankerülete. Az aláírók célja az volt, hogy az eddigi együttműködésüket megerősítve, tevékenységüket összehangolva végezve felerősítsék a pályaorientációs tevékenység hatását. Mind a szülőknek és a diákoknak, mind pedig az általános iskolai pedagógusoknak is átfogó információkra és tapasztalatokra van szükségük, hogy megszülethessenek a hosszú távon sikeres, és megfelelő pályaválasztási döntések. Az együttműködési megállapodás aláírását egy olyan pályaorientációs szakmai konferencia követte, ahol a közel 60 iskolát képviselő résztvevők 10 különféle, a régióban jelentkező hiányszakmákat is megismerhettek (a megye Ausztriával szomszédos fekvéséből adódóan pl. az építőiparban dolgozók, a fodrászok, szakácsok, felszolgálók a határ túloldalára járnak át dolgozni Sopron és Mosonmagyaróvár térségéből).

Az együttműködési megállapodás 2013. október 28-án újabb taggal bővült, mivel a győri Mobilis Interaktív Kiállítási Központ is csatlakozott az együttműködéshez. Ezt követően, 2014 februárjában Győr-Moson-Sopron Megye területére vonatkozóan konzorciumi megállapodást kötött az öt fentebb felsorolt intézmény a pályaorientációs feladataik közös végrehajtása érdekében. A folyamat következő állomása 2014. június 4-e volt, amikor két győri felsőoktatási intézmény, valamint a gazdasági élet több meghatározó szereplője támogatásukról biztosították a pályaorientációs tevékenységet végző szervezeteket. A Borsodi Műhely Kft., a Nemak Győr Kft., a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kara, a Professio Fémipari és Szakképzési Klaszter, a Rába Járműipari Holding Nyrt., valamint a Széchenyi István Egyetem ekkor egy nyilatkozat aláírásával nyilvánította ki, hogy a Győr-Moson-Sopron Megyei Pályaorientációs Konzorcium célkitűzéseivel egyetértenek, felelősséget éreznek a megye pályaorientációs tevékenységeiért, közösen együttműködve, lehetőségeikhez mérten, a rendelkezésükre álló eszközökkel, valamint aktív közreműködésükkel részt kívánnak venni a pályaorientációs tevékenységek kidolgozásában és megvalósításában.

Az együttműködési megállapodás-sorozat előkészítéseként elsősorban a Győri TISZK-ben (2013-tól a KLIK Győri Tankerülete) 2011 februárjától 2014 tavaszáig a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar Humánerőforrás-fejlesztési Intézeti Tanszék munkatársai és emberi erőforrás tanácsadó MA szakos hallgatói közreműködésével megvalósuló, valamint a Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamarában 2012 novemberében Molnár Márta pályaorientációs tanácsadó koordinálásával célirányosan meginduló pályaorientációs szakmai munkát kell kiemelni. A kamarai és a konzorciumi pályaorientációs tevékenység mottójaként az alábbiakat fogalmazták meg: „a megfelelő szakképzett munkaerő hiánya akadályozza a gazdaság fejlődését".

A Konzorcium egyik fő célként azt tűzte ki, hogy a pályaválasztás előtt álló általános iskolás diákok érdeklődését felkeltse a régió hiányszakmái, a műszaki és természettudományok iránt. Kiemelt cél az is, hogy minél több tanulót sikerüljön bevonni a szakképzésbe. A Konzorciumhoz várhatóan a közeljövőben újabb, a régió munkaerő-piaci helyzetét és szakképzési kínálatát alapvetően befolyásoló cégek csatlakoznak.

Dr. Pongrácz Attila
NYME AK

KELTA KORI EMBERTANI KUTATÁSOK A SAVARIA EGYETEMI KÖZPONT BIOLÓGIA INTÉZETÉBEN

Kelta sír nyakpereccel

A késő vaskori Nyugat-európai kelták, a La Téne kor emberei, eredetileg északnyugati irányból, majd miután a Balkán-félsziget déli részéig is eljutottak, onnan visszahúzódva, másodszor dél felől érkeztek a Kárpát-medencébe. Embertanilag a dunántúli leletek nagyon heterogének, csontvázas és hamvasztott maradványaik alapján párhuzamaikat cseh és szlovák mintákban, valamint egyes észak-itáliai sorozatokban találjuk meg. Ugyanakkor egyes szlovák szériák az ausztriai mintákkal hozhatók összefüggésbe.

Hazai múzeumi gyűjtemények és a Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központjának ásatásaiból származó kelta kori temetők csontanyagának vizsgálatát követően kapott lehetőséget Dr. habil. Tóth Gábor antropológus, a SEK TTK oktatója, hogy további sírok anyagát tanulmányozhassa a mai Szlovákia, illetve Ausztria lelőhelyeiről. A szlovákiai vizsgálatokat a Dunamenti Múzeum régészei tették lehetővé, az ausztriai maradványokat pedig az ARGIS Régészeti Intézet és a Campus Hungary ösztöndíjpályázata támogatta.

Tóth Gábor korábbi történeti embertani vizsgálatainak eredményei eddig is folyamatosan beépültek az oktatásba, a biológia és a régésztechnikus szakos hallgatók képzése során egyaránt. Az ausztriai Archeologieland Steiermark és az ASIST régészeti intézetekkel tudományos együttműködésre és hallgatói mobilitásra is sor került.

A további kutatási és együttműködési lehetőségek feltérképezésekor sikerült felvenni a kapcsolatot az 1991-ben alakult ARGIS régészeti intézettel, amely szakmai körökben tudományos eredményei mellett nyitottságáról, új módszerek úttörő jellegű alkalmazásáról és sokrétű (nemzetközi) szakmai együttműködéséről is ismert. Készségesen fogadják külföldi egyetemek kutatóit is egy-egy probléma minél sokrétűbb körüljárásáért. Az intézet munkatársai tártak fel Wohlsdorf lelőhelyen többek közt egy késő vaskori temetőt is, amelynek embertani leletanyagának feldolgozására is sor került a Campus Hungary pályázat keretében. Az ebbe a típusba sorolható temetők a teljes régióban (Nyugat-Ausztria, Dél-Szlovákia, valamint a teljes Kárpát-medence területén) használatban voltak a Makedónia és Hellász elleni nagy invázió előtt és annak kudarca után is – azaz a Duna felé történő visszavonulás után is.

Az embertani alapadatok alapján ebben a szériában is igazolhatóak a korra és időszakra jellemző kedvezőtlen halandósági viszonyok; az alacsony átlagéletkor. A gyermekkortól a felnőttkorig terjedő, mindkét nem képviselőit érintő temetkezések alapján ez a temető egy település temetője lehetett. Megfigyelhető, a temetőtérképre vetítve, egyes sírcsoportok életkor szerinti elkülönülése. Következtetések vonhatók le egyes esetekben az időben egymást követő temetkezésekre vonatkozóan is.

A tudományos munka jelen stádiumában folyik az ausztriai, a szlovák és a magyar szériák számítógépes statisztikai összehasonlító elemzése. Ez a munka azért is fontos, mert így lehet meghatározni a késő vaskor időszakának embertani anyaga alapján a korra jellemző népességmozgásokat és embertani párhuzamokat. Hallgatói szakdolgozói munka bekapcsolódásával további dunántúli csontanyag vizsgálata is színesíti a kialakuló képet, amelynek eredményeiről nem csupán szakcikkek, de a kar Tudományos Közleményeinek Természettudományi Füzetek sorozata is beszámol a közeljövőben.

Tobischka Katalin,
NYME TTK
doktorandusz hallgató

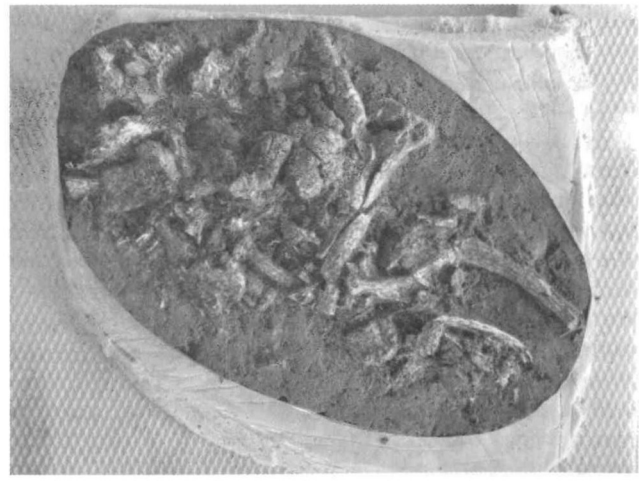

Gödörbe szórt emberi csontmaradványok in situ vizsgálatra szállítva

A 85 ÉVES CSETE LÁSZLÓ KÖSZÖNTÉSE

Budapesten 2014. szeptember 20-án a család, a rokonság, a barátok és a tisztelők népes tábora köszöntötte Dr. Csete Lászlót, egyetemünk tiszteletbeli doktorát, a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar címzetes egyetemi tanárát, a születésének 85. éves jubileuma alkalmából rendezett ünnepségen. Ezzel a kis írással szeretnénk csatlakozni a köszöntések sorához, röviden bemutatva az ünnepelt gazdag életútját és kapcsolatát az intézményünkkel.

Csete László 1929. szeptember 11-én született Szigetváron. A budapesti Magyar Agrártudományi Egyetemen 1951-ben szerzett oklevelet, ahol gyakornok, tanársegéd, majd adjunktus lett. A közgazdaságtudomány kandidátusa fokozat megszerzése után, 1956-ban került az Erdei Ferenc által alapított Agrárgazdasági Kutató Intézetbe (AKI), és lett a jeles tudós közvetlen munkatársa. Kezdetektől fogva – már az Egyetemen is – a gazdálkodás hatékonyságának kérdései központi helyet foglaltak el egész tudományos tevékenységében. Tudományos cikkeinek és könyveinek is egyik fontos témája a mezőgazdasági termelés terén a ráfordítás: föld-hozam arányok problémaköre volt. Ebben – és még számos más témakörben – 22 könyve, több száz tanulmánya, népszerűsítő írása jelent meg különböző folyóiratokban.

Egy ilyen rövid méltatás keretei nem tetszik lehetővé, hogy egy hat évtizedes, igen gazdag életutat részletesen bemutassunk, ezért csak a legfontosabb állomásait említjük, azokat is csak érintőlegesen.

Pályájának meghatározó eseménye volt, amikor 1956-ban az AKI-ba került, ahol Erdei Ferenc irányításával már folytak a „Gazdálkodás" c. agrárökonómiai tudományos folyóirat megjelentetésének előkészületei. A folyóirat első száma 1957 áprilisában jelent meg. Csete László 1957-től a szerkesztőbizottság tagja, 1976–2011 között pedig felelősszerkesztője volt a lapnak. Azóta a Gazdálkodás tiszteletbeli főszerkesztője.

Az AKI-nak tudományos munkatársa, osztályvezetője, igazgatóhelyettese, majd igazgatója volt. Tíz éven át vezette a MÉM Statisztikai és Gazdaságelemző Központját, később az „AGRO-21" Kutatási Programiroda vezetőjeként szerkesztette az „AGRO-21" Füzeteket. Résztvevője volt az 1968. évi gazdasági reform (új gazdasági mechanizmus) előkészítésének, a rendszerváltás után két ciklusban parlamenti szakértőként tevékenykedett.

A tudományos kutató munkája mellett rendszeres oktató tevékenységet folytatott, aminek elismeréséül 1967-ben c. egyetemi docensként, 1972-től pedig címzetes egyetemi tanárként vesz részt a graduális, posztgraduális, valamint PhD-képzésekben. Az 1970-es évek közepétől rendszeres résztvevője a Mosonmagyaróváron folyó különböző képzéseknek. Meghatározó szerepe volt 1976-ban a „Vállalkozásszervező Szakmérnöki Szak" tantervének kidolgozásában (ahol több tárgynak is meghívott előadója volt). Szerepet vállalt a BSc-képzés bevezetésekor induló új tantárgyak (Vidékfejlesztés, Környezetgazdálkodás stb.) tantárgyi programjainak kialakításában, ahol – ugyancsak meghívottként – több téma előadását is elvállalta.

A Karral több évtizede folyó kapcsolatáról így ír a Gazdálkodás 2007-ben megjelent Jubileumi Évkönyvében (95. o.): „Igen sok szálon kapcsolódtam Mosonmagyaróvárhoz, amiben szerepet játszott a valamikori Villax intézetben (a Mosonmagyaróvári Növénytermesztési Kísérleti Intézetről van szó) eltöltött idő, az óvári tájkutatás irányítása, a személyes kapcsolatok Varga Jánossal, Enese Lászlóval, főképpen Tenk Antallal, kollégáival és másokkal – mind a mai napig. Az itteni előadások, kurzusok, tanfolyamok anyagai egyrészt ráépültek azokra a kutatásokra, amelyekben részt vettem. Munkám elismeréseként a Pannon Egyetem Karaitól – óvári kezdeményezésre – 1999-ben „Doctor honoris causa" megtisztelő címet kaptam.

Dr. Csete László

A fenti „önvallomás" távolról sem adja vissza mindazt, amit a felsőoktatás – benne kiemelten a mosonmagyaróvári kar – az elmúlt évtizedekben Csete Lászlótól kapott. Mindenképpen említést érdemel az a támogatás, amit a PhD-hallgatóknak nyújtott azzal, hogy tudományos cikkeiknek rendszeres megjelentést biztosított a Gazdálkodásban. Támogatást nyújtott ahhoz is, hogy 4 évenként (2005, 2009, 2013) Mosonmagyaróváron rendezhettük meg a „Gazdálkodásban publikált PhD-hallgatók és doktorok országos tudományos konferenciája"-t. Az pedig, hogy 2007 áprilisában a Mosonmagyaróvári Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar adhatott otthont a Gazdálkodás 50. éves jubileuma alkalmából szervezett tudományos ülésnek, mindennél ékesebb bizonyítéka a gyümölcsöző együttműködésnek, Csete László Óvárhoz fűződő szoros kapcsolatának. Ezért is büszke arra, hogy számos díja és kitüntetése között szerepel az „Óvár Emlékérem I. fokozata", amit 2005-ben kapott meg a Kar Tanácsától.

Én személy szerint is hálával és köszönettel tartozom Csete Lászlónak: 1975–1978 között aspiránsvezetőként segített abban, hogy sikeresen fejezhessem be ösztöndíjas tanulmányaimat és megszerezzem a mezőgazdaságtudomány kandidátusa fokozatot. Emellett számos alkalommal kaptam Tőle módszertani útmutatást az új témák (fenntartható fejlődés, vidékfejlesztés stb.) feldolgozásához, illetve előadásához.

Nagy öröm és megtiszteltetés volt számunkra, hogy 2014. szeptember 20-án jelen lehettünk Csete Professzor Úr 85. éves születésnapi köszöntésén. Az ott elhangzott köszöntéseken túl ez alkalomból is szívből gratulálunk e jeles jubileumhoz, ismételten megköszönjük mindazt az önzetlen támogatást, amit a Karunknak adott, és kívánunk még nagyon hosszú, boldog életet családja, barátai és tisztelői körében. Óvár ezután is szeretettel hívja és várja!

Dr. Tenk Antal
NYME MÉK
professor emeritus

Tudósportrék:

DR. CSIZMADIA LÁSZLÓ

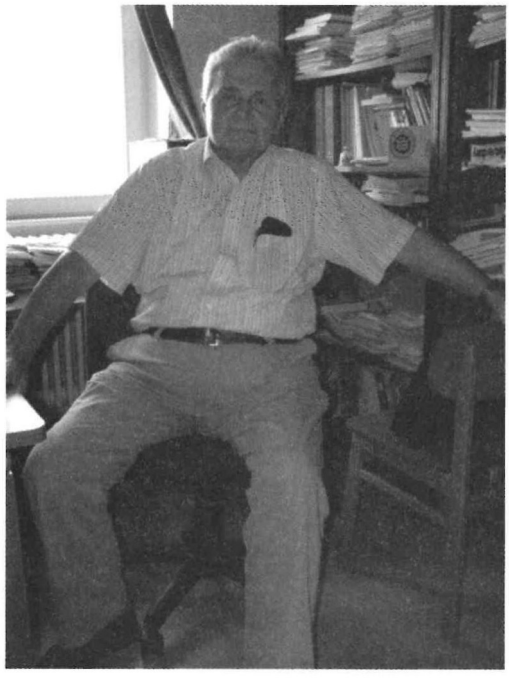

Az „Örökös főigazgató"
Fotó: Dr. Bérczessy Lajos

Jó ideig Győrben, az Apáczai Csere János Kar Turizmus Intézetében egy szobában, „szomszédok" voltunk. A város kis panziójában szálltunk meg hetente, és bekapva a reggelit siettünk az előadásainkat megtartani. Konferenciákon, vizsgabizottságokban működtünk együtt. Igazi, hosszú, jóízű beszélgetésre egyszer kerítettünk sort: amikor az intézet – a vendéglátó tanszékkel együtt – elbúcsúztatott mindkettőnket fergeteges műsorral, kiváló ételekkel, italokkal. Szívszorítóan megható volt…

Mozaikképek: A nehezen beszerzett, általa is írt, ritka Gasztronómiai lexikont dedikáltatom, az EdTWIN nemzetközi oktatási projekt tananyagkötetét lektoráltatom, a FATOSZ jubileumi konferenciáján, mint két jó rokon, úgy üdvözöljük egymást…

Jelenlegi – s valamikori – munkahelyén, a ma Budapesti Gazdasági Főiskola Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Kara Akadémia utcai második emeleti szobájában beszélgetünk. A lakályos kis szoba falán képek, talán csak kettőt megemlítve: az egyiken unokáival áll a büszke nagypapa, a másikon a thaiföldi király fiától – helyi díszviseletben – átveszi „A Filozófia Tiszteletbeli Doktora" kitüntető elismerést.

Életrajzát, munkásságát – a föllelhető irodalmakból tanulmányozva – több tíz oldalt tenne ki a leírás, méltatás. És ekkor még csak a különböző tagságok, kutatási területek, díjak, elismerések, kinevezések, megbízások, társadalmi tisztségek sorjáznának. Hihetetlenül tartalmas – s néha rögös – életút.

Hetvenhét esztendővel ezelőtt, Győrben látta meg a napvilágot. Édesapja Győr város jegyzője: prof. dr. Csizmadia Andor, neves jogtörténész. Nevét viseli a megye közigazgatási díja.

– Gyerekkorodról, ha mondanál valamit…

– Az erdélyi részek visszacsatolásakor apám Kolozsvár polgármesteri hivatalának tanácsnoka lett, odaköltöztünk. Az első elemit ott végeztem az angolkisasszonyoknál. Elég rakoncátlan gyerek voltam, imádtam a felnőttek között sertepertélni, beszélgetéseiket hallgatni.

A háború kitörésekor a nagyszülőkhöz Szekszárdra települtünk. Nagyapám a város rendőrfőkapitánya volt. A zsidótörvények megjelenésekor lemondott, mondván ehhez ő nem hajlandó asszisztálni! (Később a kommunisták ezt is bilincsbe veréssel, nyugdíjelvonással „díjazták".) Aztán visszaköltöztünk a fővárosba, a Márvány utcába. Budapest ostromgyűrűjéből az utolsó pillanatban tudtunk kimenekülni – Győrbe. A Püspökvár kazamatáiban húzódtunk meg, az egyik pince végében oltár volt – teszi hozzá. A szemem előtt lőtték meg a megszálló oroszok az asszonyokat, lányokat oltalmazó báró Apor Vilmos mártír püspököt…

Élelem nem volt. A visszavonuló németek a meglévő lisztkészletet petróleummal öntötték le. Abból sütöttek az éhező emberek. Háború volt, rengeteg lőszert találtunk. Szétszedtük, és a puskaport csíkban égettük, a magot pedig csúzlitölténynek használtuk. Isteni szerencse, hogy senki nem robbant föl!

A háború után aztán újból Szekszárd következett. Apám előbb a Népjóléti Minisztériumba került, majd Egerbe meghívták dékánnak. Mi is odaköltöztünk, ott jártam a képzőbe a ciszterekéknél. Akkor kezdték bevezetni a nyolc általánost. Aztán újból Pest, apám a jogi egyetemre került docensnek. Kitelepítések, internálások – ma a történészek „vaskornak" is mondják az ötvenes évek ezen időszakát. Sokat betegeskedtem, tüdőgyulladásos problémákkal. Szentendrére költöztünk, gazdálkodtunk, kertészkedtünk anyámmal. Kecskéket, nyulakat tartottunk, én galambászkodtam.

Nagyapámat börtönbe csukták, így nyolcan éltünk a nagyszülőkkel, testvérekkel együtt apám 1800 forintos fizetéséből. Szentendrén kezdtem a középiskolát a ferenceseknél, majd Óbudán az Árpád Gimnáziumban folytattam, ott érettségiztem.

– Mi szerettél volna lenni?

– Állatorvos, erdész? – talán, de szerettem a történelmet is. Végül a jogi egyetemet választottam, oda vettek föl, apám ott oktatott. '56 őszén is nagybeteg voltam, így a forradalom hevülete kimaradt az életemből. Barátaim közül sokan elmentek külföldre, az évfolyam fele.

Az egyetem mellett dolgoztam a vendéglátásban – mi tagadás megszerettem. Előtte is szerettem főzőcskézni, de ez egészen más volt. A háború után jó tíz évig semmiféle vendéglátásképzés nem volt. '57-ben indult az első szakmunkásképzés, majd rá hat évre a felsőfokú. Konyhán dolgoztam, felszolgáló is lehettem, sőt a csúcs – mivel „egyetemista" voltam –, étlapíró lehettem, stencilezhettem. Ez kiváltság volt, járt vele egy pikoló sör és egy zsíros kenyér. Harmadéves voltam a jogon, és közben a Miksa utcai szakmunkásképzőbe jártam. 1959-ben diplomáztam, ügyvédbojtárnak jelentkeztem. Finoman megsúgták: ne is ábrándozzak erről… Győri ismeretség révén a Gellért Szállodába kerülhettem.

– Ott milyen élet folyt?

– Akkor indult az Ötórai Tea Szalon – nagy siker lett. Vendégeim voltak többek között Básti Lajos, Major Tamás és a káprázatosan szép Bara Margit! Nagyon jól kerestem.

– Ez mit jelentetett akkor?

– Öt-hatezer forintot, ez nagyon sok pénz volt. Szerettem a munkát, a helyet. Hamarosan az NDK-ba lehetett dolgozni menni, ott ugyanennyi márkát tudtunk keresni, csak az átváltás 1:6-hoz volt! Ez még szebb

volt, öt és fél hónapig tartott. Szerelem, német házasság és a nyelv tökéletesre fejlesztését is jelentette – teszi hozzá.

Aztán csak fölsorolásként említi: üzletvezető-helyettesség a Gellértben, nyáron a Tihanyi Motel, majd ősszel újra a Gellért. Rengeteg rendezvényt, bált szerveztünk. Aztán Egerbe hívtak étteremigazgatónak, így a lakhatásunk is megoldódott, közben technikumban is tanítottam. Aztán újabb lehetőség adódott Hollandiában, fél évre el lehetett menni felszolgálni – jutalomból. Szépen hozott a konyhára. Ez 1963-ban volt, mint ifjú házasoknak, igen jól jött!

– És hogyan jött az oktatásválasztás?

– Hívtak a Vendéglátóipari Főiskolára docensnek. Nem volt könnyű feladat, mert a gyakorlati oktatást kellett elméletire áttenni. Ez rengeteg szervezést jelentett, tematikákat, tankönyveket, oktatókat. Gundel Feri bácsi óráit is átvehettem. Családi helyzetünkben változás állt be, Piliscsabára költöztünk, s mind a mai napig az otthonunk. A főiskolán a vendéglátó szakon, nemzetközi versenyeken vettünk részt, ínyenc-klubot szerveztünk, nemzetközi esteket rendeztünk, tájoló esteket tartottunk. Külhonba is elvittük a magyar programokat – szép sikerrel. Beindult először levelezőn az idegenforgalmi képzés, majd a turizmus nappalin. Nemzetközi kapcsolatok épültek Kelet-Nyugat között, de nemcsak Európában. Thaiföldde mind a mai napig tartanak még a diákcserék is.

Főiskolai tanárként tanszéket vezettem, majd intézetigazgató lettem. Fő cél volt az oktatás mellett a gyakorlati képzés. A lényegre törekedtünk: mit kell tudni annak, aki diplomát kap? Egységes alapképzés után jött a szakterületre való fölkészülés. A záródolgozat és féléves gyakorlat után sok hallgatónak aztán ez lett az első munkahelye – visszavárták. Nem utolsó sorban említem a nyelvi képzést, németül és angolul folyt az oktatás. Többek között a Natourland projekt beindulása több hazai intézményt is bekapcsolt az együttműködésbe, így Győr, Eger, Szombathely, Zsámbék, Kaposvár kezdhette meg például a felsőfokú idegenforgalmi képzést. Tananyag lett a falusi turizmus is. Létrejött a Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége, röviden a FATOSZ, most ünnepeltük a 20. évfordulót. 1994–95-ben bevezettük a Napraforgó-emblémájú minősítő rendszert. (2013-ban Magyar Nemzeti Tanúsító Védjegyként került regisztrálásra a szabadság-szerelem gyönyörű, japán ihletésű motívum! Ez a szolgáltatások minőségi garanciája is egyben.)

A győri Apáczai Csere János Tanárképző Főiskola főigazgatójával Dr. Cseh Sándorral együtt megszerveztük a postszekunder, érettségire épülő képzést, az alakuló főiskolára való átmeneti lehetőséggel. A Turizmus Intézet sok hallgatót vonz, határon túlról is szívesen jönnek a diákok. Sikeresen megálmodtuk egy oktatószálloda létrejöttét. És megvalósult a Famulus Oktatószálloda, ami már a Nyugat-magyarországi Egyetem kebelén belül történt. Ma Győr keresett, négycsillagos, szinte teltházas szállodája, kollégiummal, tankonyhával, TÉKA nevű tanétteremmel. Hozzáteszem, hogy igazgatója Orbán Dezső tudományos alapozottságú doktori képzés hallgatója.

Még annyit teszek hozzá – veti közbe – egy kicsit visszalépve az időben, a budapesti főiskolára igen nehéz volt bejutni. Volt olyan esztendő, hogy ezerötszázan jelentkeztek, és kétszázötvenet lehetett fölvenni. Felvételi vizsga volt, nyelvtudási szint követelménnyel. Úgy hidaltuk át a létszám lehetőséget, hogy 150 hallgatót előfelvételivel a következő évre jegyeztünk – mondja kicsit nosztalgikus mosollyal az arcán. Vezetése alatt lett az oktatói kar egyenruhája az elegáns, szürke Bocskai-ruházat.

Amint a beszélgetésben szó volt róla, Piliscsabán él Csizmadia László. Aktívan részt vesz a helyi közéletben. Amikor a településre költözött a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kara, akkor született meg benne a falukollégium gondolata, és ennek megvalósítására hozta létre a Piliscsabai Turisztikai Egyesületet.

Az Értelmi Sérülteket Szolgáló Társadalmi Szervezetek és Alapítványok Országos Szövetségének 1996 óta elnöke. E szervezettel a fia miatt került kapcsolatba, aki egészségesen született, de egy agyvelőgyulladás következtében értelmi fogyatékosként maradt életben. A Summa Vitae Kiemelt Közhasznú Alapítvány kuratóriumának elnöke, melynek keretében jelentős saját vagyonnal megépítette lakóhelyén, Piliscsabán több mint tíz éve az értelmi fogyatékos gyermekek számára az Otthonházat és Kollégiumot. Itt ma 14 gyermek él, tevékenykedik, kerámiaműhelyt működtetve.

Két esztendeje „Tradíció és megújulás a turizmusban és a vendéglátásban" címmel konferenciát rendezett a Budapesti Gazdasági Főiskola Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Kara, melyhez két jelentős esemény adott indítékot: a Magyar Tudomány Ünnepe mellett a magyar turizmusképzés meghatározó személyiségét, Dr. Csizmadia Lászlót köszöntötték 75. születésnapja alkalmából.

Számos jeles szakmabeli között Dr. Niklai Ákos, a Magyar Szállodák és Éttermek Szövetségének alelnökének laudációjából egy reneszánsz polihisztor képe rajzolódott ki, akinek tudása mellett kitartása, építő és optimista hozzáállása hozta meg a sikereket. Horn Miklós a kar jogelődjének, a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskolának volt igazgatója a magyar szakmai felsőoktatás megújítójaként ünnepelte, kiemelve a hazai turizmus megszervezésében végzett elévülhetetlen tevékenységét is.

A Csizmadia László vezetése alatt létrejött oktatói gárda indította el az idegen nyelvű képzést, szervezte a külföldön is végezhető gyakorlati félévek lehetőségének biztosítását és elsőnek ez a kar adott ki EU akkreditált diplomát a végzősök kezébe. A külföldi partnerintézetek vezetői személyesen jöttek el Budapestre köszönteni Csizmadia Lászlót.

Számos díja, elismerése közül említsünk meg néhányat:

- 1974 – A magyar Szakácsok és Cukrászok Szövetsége Kitüntető Arany Jelvénye
- 2001 – RAJABATH INSTITUTE CJIANGMAI (Thaiföld) a „Filozófia Tiszteletbeli Doktora"
- 2003 – Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje
- 2006 – A Nyugat- magyarországi Egyetem Kiváló Oktatója
- 2007 – Örökös Főigazgató
- 2011 – Szent László Érem
- 2000–2002 között Dr. Csizmadia László kari főigazgató, a BGF rektorának nemzetközi helyettese volt

Hitvallásnak gróf Teleki Pál gondolatait tekinti:

„Hit nélkül nem fogunk kivezető utat találni abból a nagy káoszból, amely ma a világon uralkodik. Mindig azt tapasztaltam, hogy ahol az emberek között szeretet van, ahol az emberek szeretettel kapcsolódnak egymáshoz, onnan alkotó lendület, vállalkozási szellem indul ki. A szeretet a közösség összetartója. Szükséges, hogy mindnyájan segítsük és irányítsuk a társadalmat a békés együttélésre, annak keresésére, ami összekapcsol és nem annak keresésére, vagy felhánytorgatására, ami szétválaszt."

Dr. Bérczessy Lajos

„WATCH OUT!" – A KTK ÉS A GYSEV SIKERES KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI KAMPÁNYA A VOLT FESZTIVÁLON

A biztonságos vasúti közlekedés fontosságára hívta fel a fesztiválközönség figyelmét az a társadalmi célú kampány, melyet a Soproni Közgáz és a Kar stratégiai partnere, a GYSEV Zrt. keltett életre az idei VOLT Fesztiválon. A kampány sikerességére jellemző, hogy az előzetes várakozásokat meghaladóan öt nap alatt több mint kétezren vettek részt aktívan a programokban.

A Soproni Közgáz, mint fiatal felnőtteket oktató intézmény, küldetéséből, értékrendjéből, hagyományaiból fakadóan is nagy hangsúlyt fektet a széleskörű és minőségi szakmai ismeretátadáson túl a felelős életre nevelésre is, amibe kiválóan illik a közlekedésbiztonság kérdésének fiatalos tálalása. Ezzel a tudattal vetettük magunkat a feladatba, bár 2014 márciusában még csak azt tudtuk, hogy nem lesz egyszerű feladat a biztonságos közlekedés témáját egy héten keresztül szerethető, sőt vonzó formában megjeleníteni a lelkesen fesztiválozó fiataloknak. Egy vasúttársaság esetében a közlekedésbiztonság logikus transzparencia ugyan a társadalmi felelősségvállalás terén, a 18+ korosztály viszont fesztiválok epszilon sugarú környezetében rendszerint kemény diónak bizonyul. Az útkereső fiatal generáció ugyanis alapjáraton sem aranyosan nevelhető, játékos fókusz, hanem nehéz eset. Elméletben jól képzett, jogosítványa már van, de a veszélyérzete még csak kialakulóban, ráadásul hagyományos eszközökkel nehezen közelíthető meg, és még nehezebben fejleszthető. A feladatunk tehát az volt, hogy kitaláljuk, miként ültessük át a biztonságos közlekedés témáját élvezhető módon az öt napon át görbülő tér forgatagába.

Aki járt a Civil Zónában a „nagy fa" környékén, biztosan találkozott a 'Watch Out!' stand 132 négyzetméteres, oltalmat nyújtó sátrával. A délelőtt tíz órai nyitás ellenére már fél kilenckor sorakoztak az előző éjszakát sikeresen átvészelő partizók az árnyékban. Néhányan reggelizni, néhányan egy rozé fröccsért jöttek – ha nincs nyitva semmi, hát nyitunk egyet jelszóval –, de belátván, hogy napi muníciót nem tudunk biztosítani, türelmesen kivárták sorukat a Spinfizz előtt. Az emberi mosógép nem csak a reggeli ébresztő idejében, de este hatig szinte megállás nélkül fogadta a fürdeni-csúszdázni vágyókat: ki-ki vérmérséklete és testi-lelki állapota szerint fürdőruhában, rövidnadrágban, barátokkal vagy gumimatraccal pörgette ki magából az előző nap fáradalmait a médiában is több helyen a Civil Zóna legszórakoztatóbb programjaként aposztrofált csúszdában.

Már a második napon, vasárnapra betelt a regisztráció a vasúti eszközökkel felszerelt Pánik-vagonra, amely a szabadulós játékok világát hozta el a fesztiválozóknak, természetesen vonatos köntösbe csomagolva. A csapatoknak húsz perc állt rendelkezésükre kiszabadulni a zárt vagonból, de többen az egyetemi vizsgaidőszakban megismert vonalat követték: visszajöttek másodszor is, hátha sikerül…

Mindeközben azok is megtalálták a megfelelő szórakozást, akik épp nem a Pánikvagonban vagy a Spinfizzben hűsöltek: a GYSEV szakembereinek segítségével kipróbálhatták a vonatszimulátort és a biztosító berendezések működését. Aki még nem ült ilyen szimulátorok előtt, bizonyára nem is érti, hogyan lehet órákat eltölteni a számítógép előtt, és monoton tempóban zötykölődni egy vonattal, ami soha nem akar odaérni a végállomásához. Mint kiderült: ez a közeg igazából egy életérzés. A játékosok megismerkedhettek a legkülönfélébb mozdonyokkal és kocsikkal, megismerhették azoknak működését, a váltók kezelését és a szerelvények irányítását, és a szakemberek segítségével megértették azt is, hogy a vonatozás nem is olyan egyszerű mutatvány, mint azt sokan gondolják. Aki jövőre kipróbálja ezeket a szimulátorokat, többét biztosan nem fogja azt gondolni, hogy nem lehet nehéz elvezetni egy vonatot (mert még kanyarodni sem kell, csak a gázt vagy a féket nyomni).

Délutánonként pódiumbeszélgetéseket tartottunk, melyek rendre a vasúti átjárók környéki biztonságos közlekedés fontosságáról szóltak, tanulságos és sokszor elrettentő példákat hozva a hallgatóságnak. Az előadók Kovács Miklós (a Soproni Rendőrkapitányság közlekedésrendészeti osztályvezetője), Kövesdi Szilárd (a GYSEV Zrt. vezérigazgatója), Király Csaba (a GYSEV Zrt. üzembiztonsági szakértője), Dr. Gincsai János (a Közlekedésbiztonsági Szervezet Vasúti Főosztályának vezetője) és Konrád György (a GYSEV Zrt. üzembiztonsági kiemelt szakértője) voltak.

Akik hosszabb-rövidebb időre ellátogattak a 'Watch out!' programokra, kérdőívet töltöttek ki, melyben a biztonságos közlekedéssel kapcsolatban kérdeztünk rá véleményükre, tapasztalataikra és ismereteikre.

A fesztiválról természetesen a zene sem hiányozhatott. A megjelenést egy előkészítő országos kampány támogatta, melynek zászlóshajója a 'Malacka és a Tahó' zenekar által szerzett és előadott dal, a 'Végállomás reggae' volt. A dal kapcsán készített interjúban a tagok meséltek arról, miért vállalták a felkérést: *„Izgalmas kihívás volt, hogy dalt írjunk a közlekedésbiztonságról, úgy, hogy közben ne legyen szájbarágós, demagóg, de mégis legyen benne, hogy nem jó ötlet a sínen aludni vagy felsővezetéket fogdosni. És a ska-reggae műfaj illik is az ilyen vicces megoldásokhoz."* (Tomi)

A dal telitalálat volt, a meghirdetett videoklipversenyt pedig július 13-án zártuk (a dal és a nyertes videoklip egyben a Youtube-on megtekinthető a Végállomás Reggae bepötyögése után).

A programok minden nap este hatig tartottak, de a kitartó közönségnek hála nyolc óra körül zártunk. Ezúton is köszönjük a több mint kétezer lelkes fesztiválozónak, hogy velünk töltötték ezt a hetet, köszönjük a teltházas előadásokat.

Jövőre veletek ugyanitt, ugyanekkor, és addig is ne feledjétek:
Watch out! Csak okosan a vonatok mellett!

Iszak Noémi
NYME KTK

ÁTVETTÉK DIPLOMÁJUKAT AZ APÁCZAI KARON VÉGZETTSÉGET SZERZŐ ELSŐ GYÓGYPEDAGÓGUS-LOGOPÉDUSOK

A Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Karán működő Gyógypedagógiai Intézeti Tanszék szakmai törekvéseinek eredményeként a karon 2009 szeptembere óta folyik a logopédia szakirányon képzettséget szerző gyógypedagógus hallgatók képzése. A képzés kitűnően illeszkedik az Apáczai Karon több mint egy évtizede folyó tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirányú gyógypedagógus-képzés szerkezetéhez és annak hagyományaihoz, célirányosan bővítve ezzel a tanszék képzési palettáját.

A hallgatók tanulmányaik folyamán az általános gyógypedagógiai ismereteken kívül általános és klinikai logopédiai, szaknyelvészeti, szakpszichológiai és szakmódszertani ismeretek birtokába jutnak, hogy meg tudjanak felelni az élethosszig tartó logopédiai ellátás követelményeinek. A képzésben jelenleg összesen 105 fő tanul nappali (8 féléves) és levelező (alapképzésben 8, másoddiplomás képzésben 6 féléves) tagozaton.

A karon végzett első évfolyam hallgatói másoddiplomás képzés keretében folytatták tanulmányaikat. A hat féléves képzés végeztével 2014 júniusában 17 fő szerzett oklevelet, 5 fő pedig – nyelvvizsga hiányában – igazolást vehetett át tanulmányairól. Ők az első karunkon végzett logopédusok.

A végzettek nevében egykori hallgatóink, ***Gicziné Bejczi Rita, Gresa Lívia és Kósa Petra*** gyógypedagógus-logopédusok az alábbi összegzést fogalmazták meg.

„Nagyon büszkék vagyunk arra, hogy a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Karán gyógypedagógia szakos hallgatóként az első logopédiai szakirányú évfolyamban végeztünk. Mivel mindnyájan családosok vagyunk, tanulmányainkat levelező tagozaton végeztük. Sokan kérdezték, vajon lakóhelyünktől miért ilyen távol eső iskolát választottunk. Részben az iskola jó híre, részben a város vonzereje miatt. Sokat kellett utaznunk? Igen! De mindenkit csak biztatni tudunk. Ne ijedjen meg a távolságtól! Győr város varázsa, az ott töltött idő, amikor becsukhattuk magunk mögött a hétköznapok ajtaját, hogy egy teljesen más közegben, jól együttműködő csapatban, szellemi közösségben megújulhassunk, mindenért kárpótolt. Felüdülés volt!

Sokszor beszélgettünk a képzésről oktatóinkkal. Milyen alapokkal indulunk majd, ha elvégeztük az iskolát? Ennek a kérdésnek több összetevője van. Egyrészt az elméleti képzés alapossága, másrészt a gyakorlat, illetve maga a gyógypedagógusi attitűd volt a legfontosabb, amit el kellett sajátítanunk. Mit kaptunk, mivel engedtek utunkra bennünket? Az első és legalapvetőbb az a szemléletmód, amellyel hivatásunk gyakorlása során az általunk megsegítettek felé fordulunk. Ennek az odafordulásnak belülről fakadó motivációból kell erednie. Ha valaki nem tud szívből pedagógus lenni, sosem válhat igazán jó (szak)emberré. A gyógypedagógiai-logopédiai lét hivatás. Szem előtt tartjuk, hogy nem „dolgozunk" csupán, hanem folyamatosan a másikért teszünk. Azért tevékenykedünk, hogy embertársainknak élhetőbb, könnyebb, sikeresebb, élvezetesebb lehessen az élete. Oktatóink elismerésre méltóan jó példával jártak elöl e tekintetben is.

A másoddiplomás gyógypedagógus-logopédus képzésre olyan hallgatók jelentkezhettek, akik már rendelkeztek egy pedagógus diplomával. Ez a tény nem csak azért fontos, mert három év alatt elvégezhettük a képzést, hanem azért is, mert viszonyítani tudunk más intézmények pedagógiai irányultságú képzési programjaihoz. Lényegesnek tartottuk, hogy az előzetes szaktudásunk, napi munkatapasztalatunk megszerzése során a pedagógiai alapok már kezünkben voltak ahhoz, hogy a neveléstudomány egy nagyon fontos, számunkra még ismeretlen szegmensében, a gyógypedagógiában is helyt állhassunk.

Az elméleti képzés színvonala meglátásunk szerint kiváló. Magas szintű szaktudással rendelkező, elhivatott pedagógusok, gyógypedagógusok oktattak bennünket. Nem gondoltuk, hogy mindannyian inkább az elmélet felé fogunk fordulni, amikor szakdolgozati témául a kutatás területét választottuk. Külön köszönetet mondunk a szakdolgozataink felett bábáskodó konzulens tanárainknak és tanárnőinknek, hogy egy olyan színvonalú munkák elvégzésére sarkalltak minket, amelyekkel kiállhatunk a katedrára, és saját kutatási eredményeink alapján tarthatunk előadást az evidenciaalapú logopédiai beavatkozásokról. Oktatóink nem engedték, hogy felszínesek legyünk, elvárták tőlünk a precíz munkát, nem tűrték a szakmaiatlanságot. Minden igyekezetükkel szakmai igényességre neveltek bennünket. Mindemellett nyitottak voltak problémáinkra, megoszthattuk velük mind szakmai, mind személyes gondjainkat.

A munkával, tanulással teli három év eredményeként végül logopédusok lettünk. Bizonyára vannak közülünk néhányan, akiket munkájuk, az életük más területre sodor, de mi, akik az iskola elvégzése után gyakorolni fogjuk a logopédiai tevékenységet, csak hálásak lehetünk a megszerzett tudásért, tapasztalatért és az indíttatásunkért.

A magunkkal cipelt szakmai tarisznyánk jócskán tele lett. A rengeteg tapasztalat, amelyet a gyakorlatok során szereztünk, az óralátogatások, az oktatók személyes élményei, sikerei, kudarcai, a gyógypedagógia területén megszerzett évtizedes gyakorlatuk meggyőzött bennünket arról, hogy nem könnyű, de gyönyörű feladat előtt állunk. Egy percig sem hitegettek bennünket azzal kapcsolatban, hogy meg fogjuk váltani a világot, de megmutatták nekünk, hogy mennyi eszköz lehet a kezünkben, ha tudjuk, hogy ezeket hol keressük, és hogyan használjuk.

***„Ha aszerint bánsz valakivel... amilyennek képességei alapján lennie kéne, hát azzá is válik"** – írta Johann Wolfgang Goethe. Sorait akár mottóul is választhatnánk, hiszen az általa képviselt hozzáállás végigkíséri majd pályánkat, szem előtt tartatja majd velünk azt az attitűdöt, indíttatást, amely elengedhetetlen feltétele annak, hogy egyszer mindnyájan – tanárainkhoz hasonlóan – kiváló (szak)emberekké válhassunk.*

Hallgatótársaink nevében is köszönetet mondunk egykori oktatóinknak. Köszönünk mindent. Az utánunk jövőknek jó tanulást és a szakmában való elmélyedés örömét kívánjuk."

A logopédia szakirány felelőseként nincs számomra nagyobb öröm annál, mikor az új szakirány első végzettjei veszik kezükbe a diplomát. Jó látni, hogy logopédusként elindulnak a gyógypedagógus pályán, és mindnyájan reméljük, hogy valahol az útjukon megtalálják önmagukat, ki tudnak teljesedni választott hivatásukban. Ahogy Önök is megfogalmazták: gyógypedagógusnak lenni nem könnyű, de gyönyörű feladat. Oktatótársaim nevében is kívánom, hogy mind a fogyatékkal élők, mind a saját örömükre tudjanak majd dolgozni, és kreatívan találják meg mindazokat a lehetőségeket, amelyekkel embertársaik hasznára válhatnak.

Tudásukat és tapasztalataikat innentől kezdve már Önöknek kell átadniuk leendő kollégáiknak, klienseiknek, az Önök által gondozottaknak. Ne feledjék: a tanulás, az önfejlesztés kötelessége végigkíséri Önöket pályájukon.

Dr. Zajdó Krisztina
NYME AK
Gyógypedagógiai Intézeti Tanszék
a logopédia szakirány szakfelelőse,

Gicziné Bejczi Rita, Gresa Lívia és Kósa Petra
végzett gyógypedagógus-logopédus hallgatók

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA

„Az első találkozás a tudománnyal olyan részegítő, mint a szerelem." Szerb Antal szavai – amit a Kutatók Éjszakája jelmondatának is nevezhetünk – kellőképpen éreztetik a rendezvénysorozat szellemiségét. Az alábbi cikkekben az Apáczai Csere János Kar és a Természettudományi Kar tudósít az idén ismét nagy számban látogatottrendezvényről.

Kutatók Éjszakája az Apáczai Csere János Karon

A NymE Apáczai Csere János Karának Pedagógia Tanszéke hagyományaihoz híven minden évben egy interaktív kiállítással készül a Kutatók Éjszakájára. A korábbi évek tematikáját folytatva, mely a környezeti problémákat (levegő, víz, talaj, zaj, hulladék. . .) tárta fel a gyerekek számára játékos módon, idén a testi-lelki egészség témakörben „Egészségünk a kincsünk" címmel vártuk az általános iskolás gyermekeket. A program során a környezeti nevelés kurzus II. éves tanító szakos hallgatói, illetve a III. éves alkalmazott pedagógiát hallgató tanítójelöltek készültek a 10 állomáson játékos, kreatív feladatokkal. A kiállítás mellett egy ÖKO játszóházat is készítettünk, melyben a tanulók környezetvédelmi ugróiskolát, tudatosvásárló-dominót, asztali társasjátékokat, twistert, memóriajátékot is játszhattak. Négy győri iskolából összesen 269 alsós és felsős tanuló érkezett a kiállításra.

A 10 állomáson foglalkoztunk a gyógynövényekkel, azok felhasználási lehetőségeivel, hatásával. A gyermekek különböző gyógynövényekből készült teákat, mézeket kóstolhattak az élményszerű tanulás folyamatában. Kvízjátékkal, rejtvényekkel, találós kérdésekkel ismerhették meg a tudatos fogyasztás, egészséges táplálkozás kérdéseit. A zöldségek és gyümölcsök „állomáson" kóstolóval egybekötött kreatív feladatok várták a tanulókat. Vidám játékokon keresztül barangoltak el a „Só" című mese segítségével a „sóbányák" világába. A kisebb gyermekek itt sógyurmából különböző alkotásokat is készíthettek. Az érdekes, játékos kísérletek során a Diáklaborban vizsgálhatták a víz tisztulásának folyamatát, a folyadékok sűrűségét. Az utolsó állomáson a mozgásé volt a főszerep, ahol különböző mozgásformákkal, táncstílusokkal ismerkedhettek meg a gyerekek a néptánctól az akrobatikus rock and rollig. Tanító szakos hallgatóink nagyon kitettek magukért. Alapos munkájuk eredménye a sok-sok kreatív feladat, az igényesen elkészített szemléltető eszközök, a kiállítás színes és informatív kellékei, továbbá azok a dicséretek, melyeket az osztályokat kísérő pedagógusoktól kaptak a tanítójelöltek. A program sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a kiállítást megtekintő csoportok már a 2015. évi Kutatók Éjszakájára is kértek időpontot.

Kövecsesné dr. Gősi Viktória és Lampert Bálint
NYME AK
Pedagógia Tanszék

„Káposzta reggelire..." – Vágfarkasdi élménybeszámoló

Káposzta reggelire, káposzta ebédre, káposzta vacsorára. Orrfújáskor káposzta még a zsebkendőben is. Hozzá értelemszerűen pálinka. Nem kötelező, de akárhogyis, a poharak kiürültek, mert különben a fülünket tekerték volna ki. A fülünknek mondjuk mindegy volt, amikor már a helyi kompon is utaztunk, mert Oláh Károly „ifjú magyar révész" úgy átvitt minket a nagy hajón, hogy kedves hangjától megsüketültünk a végire. Menekülési útvonal nem létezett. A rézfán fütyülő rézangyalon túl, ahol a kurta farkú malac túr, tanultunk mi tőle oly édes szavakat, hogy velük szemben a cenzúrázó sípszó egy fabatkát sem ér. Volt a túlparton egy német turista, aki át akart kelni, de meg kellett várnia, hogy a kubikus töltés hosszú története elmesélődjön, a révész visszatérjen a munkahelyére, és ő általússzon a túloldalra velünk együtt.

Péter bácsihoz, a csontkovácshoz érve, hallani véltük, ahogy ropognak a csontok, mint amikor a boszorkányok a lábakat kitekerik, de hiába hallgatóztunk, oltottuk pálinkával gyávaságunkat (persze csupán illemből), nem roppant, nem kattant semmi, senki feje nem fordult hátra, mikor kijött tőle. De hát akkor mi történt odabent? Péter bácsi gyengéden visszasimogatta a helyére az elcsatangolt csigolyákat. Aztán benéztünk a füvesemberhez is, hisz nem kellett messzire menni. Vágfarkasdon a csodadokik egy helyen laknak. Nála mindannyian lesütött szemmel hallgattunk, kicsit a ruháinkat is szaggattuk, hogy valaha is tejet mertünk inni, fel sem néztünk, nehogy körmöst kapjunk érte. Kaptunk mást. Szerelmi bájital helyett igazi, saját gyűjtésű és készítésű orvosságot. Mire a tábornak vége lett, már fénylettünk a sok egészségtől. Közben egy rejtélyt is felgöngyölítettünk. Éppen a tűzoltóedzésen helyszíneltünk, napszemüvegben, ahogy illik, amikor rábukkantunk a Csikorgóra, felfedtük a titkot, miért is járnak át a falubeliek a túloldalra. Hát csikorogni! Ez a növény kell a titkos főzethez, melyet csak a vágfarkasdiak ismernek. A Tanár bácsik azonban különleges tudásukkal, melyet talán rejtezéssel szereztek, nyomban felismerték a titkos hozzávalót. S hogy ne hagyjunk ki semmit, egyik nap átsétáltunk Közép-Európa leghosszabb fatetejű hídján, melyet a másik végén már egész Európa leghosszabb fatetejű hídjaként ismernek. Biztosan nőttön-nő. A gútai vízimalom sokunkban Jack és Rose történetét idézte fel a Titanic című filmből, s egy pillanatra mintha hallottam is volna valahol: Repülök, Jack! De maga Rose is leszédült, amikor a parton egy fehér ruhás, rikító zöld cipellőjű ara tűnt fel, könnyedén libbenve a vadkacsák között, mintha tíz centivel a föld felett szárnyalt volna foszforeszkáló lábbelijében. Nem bírtunk nem odanézni. Hamupipőke azóta is minden évben levelet ír a Télapónak, hadd kapjon egy olyan cipellőt.

Zsigárdon a tájházban kézen fogott bennünket Aliz, aki már ismerős volt Csodaországban. Megmutatta minden szegletét, kincsét. Gondolatban még rágyújtottunk Kaszás Attilával, szótlanul megköszönve neki, hogy ezt az örökségét jó kezekbe adta. Hazafele pedig átadtuk magunkat az emésztésnek, hiszen sok-sok élményt, érdekességet tömtünk magunkba. Megfért az a káposzta, rétes, kalács mellett valahol. Egyetlen hátulütője az útnak, hogy bár boldogan élünk, míg meg nem halunk, néha mégis sírásra görbül a szánk. Például amikor egy számmal nagyobb ruhát kell a próbafülkébe vinni magunkkal, vagy amikor ráállunk a mérlegre.

Koncz Csilla
NYME AK, Kulturális Mediáció szakos volt hallgató

Egy éjszaka a tudomány kulisszái mögött

Hogyan készül az elefántfogkrém? Mi köze az Angry Birdsnek a fizikához? Hogy néz ki az agyunk 3D-ben? Hogyan lehet összerakni egy biztosítéktáblát? Csak néhány kérdés, amire választ kaphatott az a több ezer kíváncsi gyermek és felnőtt, aki az idei Kutatók Éjszakáján ellátogatott a Nyugat-magyarországi Egyetem Természettudományi Karának programjaira.

A tudomány szinte mindenkit vonz: mi sem bizonyítja ezt jobban, mint hogy az országos szinten megszervezett Kutatók Éjszakája programsorozat rendezvényeit évről évre egyre többen látogatják. Jó alkalom ez arra, hogy a kíváncsiak belessenek a kulisszák mögé, de arra is, hogy azok, akik mindennapjaikat a természettudományok világában töltik, egy éjszakára fellebbentsék a fátylat titkaikról és megmutathassák, mitől is különleges, amit csinálnak.

Karunk három programcsoportban harminckétféle rendezvényt kínált a látogatóknak. Volt kinek, hiszen alighogy megnyílt az internetes regisztráció lehetősége, csaknem az összes hely betelt az előzetes jelentkezést igénylő programoknál. A rendezvény napján már kora délután több ezren nyüzsögtek a Savaria Egyetemi Központ aulájában, hogy aztán a hömpölygő tömeg birtokba vegye a laboratóriumokat, előadótermeket – egészen éjfélig.

Dr. Skribanek Anna, a Kutatók Éjszakának kari koordinátora nem csodálkozik a rendezvény sikerén:

– Hat éve rendeztünk először Kutatók Éjszakáját, azóta minden évben egyre többen és többen érkeznek a programokra – mondja a koordinátor, aki „civilben" maga is a Természettudományi Kar oktatója, és aki, minden Kutatók Éjszakáján, és idén is több száz gyerkőcöt kalauzolt végig a kísérletek bűvös labirintusán. – Kollégáimmal és a hallgatóinkkal együtt évről évre igyekszünk új programokat kitalálni, s mivel a tudomány tárháza szerencsére kimeríthetetlen, visszatérő vendégeinket is mindig „friss" meglepetések várják. A hallgatók stafétabotszerűen adják át egymásnak a remek élményeket, így már hirdetni sem kell, mindenki magától érkezik a jobbnál jobb ötletekkel – teszi hozzá a tanárnő.

Szeptember 26-a estjén a Savaria Egyetemi Központ kapuján belépve varázslatos világ tárult az érdeklődők elé: élő madárpókot, gekkót, gőtét vagy egy óriási achátcsigát vehetett kézbe a bátrabb látogató, de a gombakiállítás, a kavicssimogatás és festés, az őskövületek és növényi lenyomatok ugyancsak lenyűgözték a legkülönbözőbb korcsoportba tartozó kíváncsiskodókat. A 2015-ös tanévben induló gépészmérnök-képzéshez kapcsolódóan hat nagyvállalat mutatkozott be: standjaiknál össze lehetett rakni például egy tengelykapcsolót vagy akár egy biztosítéktáblát is. A felvi ponton pedig a leendő hallgatók számára szolgáltak hasznos információkkal a TTK munkatársai – foglalja össze az első programcsoport rendezvényeit a szervezők egyike, Schmidthoffer Ildikó, doktorandusz hallgató.

– A második programcsoport részeként tanszékünk oktatói olyan izgalmas témákról beszéltek közérthető formában, mint a drogbotanika, az alakváltoztató műanyagok, a trópusi kutatómunka veszélyei, de megismerkedhettek a látogatók meglepő tengeri létformákkal vagy megtudhatták, miért baj a fényszennyezés.

A fő attrakció mégis az interaktív, kísérletes programok sorozata volt. Tágra nyílt szemű lurkók, mosolygó szülők figyelték a „színváltós", füstölő vagy éppen különös fényben izzó kémcsöveket, a növények mikroszkopikus belső formáit, a formalinban úszó testrészek és a kitömött ritka állatok rejtélyes világát. A hallgatókkal, tanárokkal, sőt, középiskolásokkal együtt kísérletezve nem mindennapi élmények várták a jelentkezőket. Megtudhatták, vannak-e fogtündérek, hogy mitől édes a méz vagy azt, hogyan lehet diót törni „büntetlenül" a másik fején. Belekukkanthattak egy elektronmikroszkópba, kísérletezhettek kémikusokkal és biológusokkal. A klónozás technikája ezúttal kicsik és nagyok számára is érthetővé válhatott, mindenki készíthetett magának egy igazi klónt, amit aztán hazavihetett. A laboratóriumok falán kívülre merészkedőket az egyetem udvarán hatlábúvadászat várta: a gyerkőcök csillogó szemmel fűhálóztak, vagy éppen rostálták az avart ormányosbogarak, poloskák és más rovarok után kutatva. Még a roxforti varázslóiskola nyílt napjaira is ellátogathatott, aki igazán bátor volt: egy jókora adag elefántfogkrém és némi hopp-por elkészítése után a mese szálait tovább szőve vihart is bűvölhettek a kémcsőben az ifjú varázslótanoncok.

– A Kutatók Éjszakájában talán a legjobb, hogy mi magunk is élvezzük ezt a napot – teszi hozzá Skribanek Anna. – Hiába igényel nagy munkát a szervezés, amikor éjfél után bezárjuk a kapukat, szuszszanunk egy nagyot, és máris azon törjük a fejünket, mit fogunk kitalálni jövőre. Már most mondom: 2015-ben „Biológus Egy perc és nyersz" játék lesz, értékes nyereményekért. Mindenki kezdheti a felkészülést!

Lovász Lilla,
NYME TTK
biológia szakos hallgató

NEMZETKÖZI KONSTRUKTÍV GEOMETRIAI KONFERENCIA SOPRONBAN

A Nyugat-magyarországi Egyetemen került megrendezés 2014. október 21. és 22. között a „Visual Methods in Engineer and Teacher Education in Science" című nemzetközi konstruktív geometriai konferencia. A konferenciát a Konstruktív Geometriai Egyesület és az Erdőmérnöki Kar Matematikai Intézete szervezte. Az egyesület egy országos szervezet, amelyet a geometriai vagy geometriát alkalmazó szakterületen tevékeny oktatók és kutatók alapítottak a nemzetközi International Society for Geometry and Graphics (ISGG) egyesület tagszervezeteként.

A Konstruktív Geometria Egyesület főbb célkitűzései közé tartozik, hogy megőrizze az ábrázoló geometria oktatási módszereit és hagyományait, támogassa a geometriai szemléletmód kialakítását és fejlesztését az oktatásban és nevelésben, továbbá ápolja a geometriai kultúra hagyományait, és elősegítse a fejlesztésére irányuló tevékenységeket. E szellemben, számos szlovák, cseh, lengyel és hazai egyetemi oktató részvételével került megrendezésre az összejövetel. A két nap során elhangzott tudományos előadás többsége a geometria, az ábrázoló geometria oktatásával és az új számítógépes szoftverek oktatásban való alkalmazhatóságával foglalkozott.

A konferenciát a Visegrad Fund támogatta.

Németh László és Szalay László
NYME EMK
Matematikai Intézet

TIZEDIK KARÁCSONYI ÜNNEPSÉGÉRE KÉSZÜL A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM SOPRONI NYUGDÍJAS EGYLETE

Ki gondolhatná, hogy a számtalan intézet, tanszék és egyéb szervezeti egység mellett, az egyetem ódon falai között működik egy nyugdíjasokból álló lelkes kis csapat, amelynek tagjai tizedik jubileumi karácsonyi ünnepségükre készülnek.

Ebből az alkalomból kerestem fel Bogdán Jánosné alapító tagot, az egylet elnökét, aki nagy szeretettel fogadott a társaság klubhelyiségében. Már a beszélgetés elején kirajzolódott számomra, hogy bár kicsi, de annál összetartóbb „család" az övék, akik már 10 éve gyűlnek össze heti rendszerességgel baráti találkozóikra.

Idei kirándulás a Ság hegyen

Hogyan is kezdődött és formálódott az egylet? Korábban az évenkénti egyszeri nyugdíjas találkozót és a kirándulásokat a Vöröskereszt egyetemen működő szervezete és a szakszervezet szervezte. Az egyetemi karok önállósodását követően a 90-es évek elején az addigi formában már nem lehetett hatékonyan a kapcsolatot fenntartani a nyugdíjasokkal. Az éves nyugdíjas-találkozók ugyan részben még megmaradtak, azonban kérdéses volt, ki lássa el a szervezési feladatokat, és még lényegesebb kérdés volt a finanszírozás.

2005 áprilisában fogalmazódott meg az ötlet egy önszerveződéssel létrejövő egyetemi nyugdíjasokból álló csoport, nyugdíjas klub megalakítására, amire a csoportosulási törvény is lehetőséget adott. Közel 300 nyugdíjasnak küldtek ki levelet igényfelmérés céljából. A kérdőívre sokan válaszoltak, azonban kevesen jelentek meg az első összejövetelen.

2005. október 27-én nyílt meg a klubhelyiség az új kollégium volt stúdiószobájában; ez volt az első formális találkozás. Hivatalosan 2006 januárjában 30 fő alapító taggal alakult meg törvényes eljárással a társaság, melyet Nyugat-magyarországi Egyetem Soproni Nyugdíjas Egylete névvel jegyeztek be.

A névválasztást Prof. Dr. Faragó Sándor rektor úr támogató hozzájárulása tette lehetővé. Az egylet létrejöttéhez a jogi hátteret, valamint a találkozások megtartásához a helyiséget a Rektori Hivatal biztosítja mind a mai napig. A név kötelez is, a tagok a Nyugat-magyarországi Egyetemhez tartozónak vallják magukat. A csoport nyugdíjasai az akkori Faipari Mérnöki Kar, az Erdőmérnöki Kar és a központi egységek egykori dolgozói közül kerültek ki. Az Alapító Okirat úgy szól, hogy akik valaha egyetemünkön dolgoztak vagy tanultak, csatlakozhatnak az egylethez. Közvetlen családtagok pártoló tagként léphetnek be. A tagok között van olyan, aki közel negyven éven át dolgozott egy tanszéken.

Az egyletnek jelenleg is 30 állandó tagja van, akik heti rendszerességgel, csütörtök délutánonként találkoznak a campus „B" épületének egyik szobájában. Az új kollégiumban voltak kezdetben a gyűlések, majd a Roth Gyula Szakközépiskola kollégiumában és a „GT" épületében is több helyen tartózkodtak. A mostani klubhelyiség 2013 áprilisa óta székhelyük.

Az egylet tagjai előre megbeszélt éves programokat szerveznek Sopronon belül és kívül is. Évente egy alkalommal nagyobb, közös kiránduláson vesznek részt, ekkor az Erdőmérnöki Kar autóbuszt bocsájt rendelkezésükre. Ennek köszönhetően szinte már az egész Dunántúlt bejárták. Idén eljutottak Celldömölkre és a Ság hegyre, ahol a Vulkán Látogatóközpontot nézték meg.

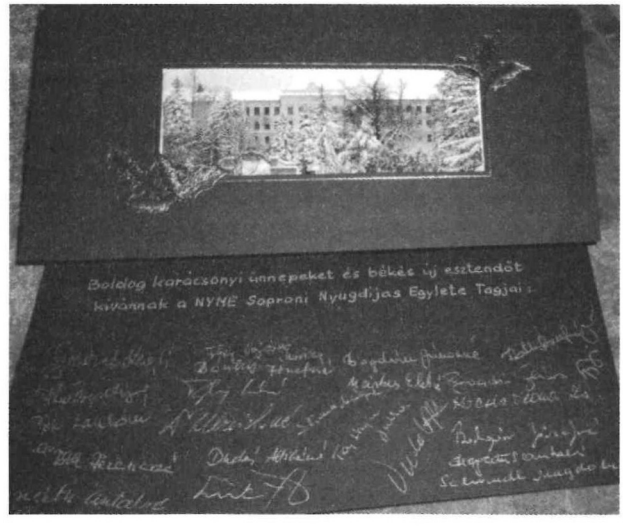

Az egylet tagjainak saját készítésű karácsonyi képeslapja

Az éves egy napos buszos utakon túl három napos kirándulást tettek Sárospatakon, Debrecenben, Baján, Szegeden és Pécsett. Ezeket az utakat azért tudták megszervezni, mert a csoport tagjai – 65 feletti életkoruk miatt – ingyen utazhatnak. Városunkban, Sopronban többek közt megtekintették az Erdészeti Múzeumot, a Ligneum Látogatóközpontot, a Várfal sétányt és Fertő tavi hajókiránduláson is részt vettek.

Az elnök asszony az emlékezés során külön kitért azokra az élményekre, amelyeket nemcsak a látott természeti értékek és a műemlékek látványa okozott, hanem felemelő módón vésődött emlékezetükbe az az emberi magatartás és a feléjük irányuló tisztelet, amelyet egyes útjuk során megtapasztaltak.

Nagyon kedves emlék számukra Sarródon a kócsagvári látogatás. Megérkezésükkor Dr. Kárpáti László, a Fertő–Hanság Nemzeti Park akkori igazgatója, munkatársaival együtt várta a kapuban a csapatot, és megmutatták mindazt, ami jellemző a tájegységre. Másik maradandó élmény volt, mikor megállt a vonat a sárospataki vasútállomáson. Azon a szakaszon, a vonaton csak ők utaztak, az állomáson pedig a leszálláskor a hangosbemondó a következőt mondta: „Köszöntjük a városunkba érkező soproni nyugdíjasokat!". Ehhez a fogadott helyi idegenvezető és a panzió tulajdonos kedvessége kellett, akiknek eszébe jutott ez az apró figyelmesség.

Az egylet tagjai önkéntes munkát is végeznek. A negyedik éve működő soproni Nyugdíjas Egyetem előadásainak regisztrációját végzik, és pecsételik a közel 450 résztvevő leckekönyvét.

Megtartják a „kerek" születésnapokat, a jelentősebb ünnepeket: a farsangot és a karácsonyt.

Karácsony ünnepére készülve a korábbi években adventi koszorút, asztali díszt vagy karácsonyi díszeket is készítettek. A karácsonyi képeslapokat – amelyen minden évben kifejezik jókívánságaikat – maguk készítik, és valamennyi tag aláírja. Az ünnepségek bensőséges hangulatban telnek. Ilyenkor mindenki hoz magával valami finomságot, pl. süteményt, forralt bort. Sokan mesélnek arról, milyen volt gyerekkorukban a karácsony, milyenek voltak a szokások, hogyan ünnepeltek.

A programok megszervezését, az anyagi források előteremtését kezdetben pályázatokból nyert összegek, valamint az egyetemi támogatás nagyban segítették. Az egylet vezetője pályázatot adott be a soproni és megyei önkormányzathoz, az elnyert összegből az utazások egy részét tudták finanszírozni.

A jelenlegi pályázati rendszer kissé bonyolult, profi pályázatíró segítsége nélkül az összeállítás nehezen oldható meg. Az eljárás folyamata pedig az egylet vezetősége szerint nincs arányban azzal, hogy az ilyen kis létszámú, idős emberek életvitelét segítő csekély összegű támogatás elnyerhető legyen.

Mivel hivatalosan bejegyzett egyletről van szó, működésük rendszeres adminisztrációs munkával jár. A nyugdíjasok éves tagsági díja 1000 Ft/fő. Ennek az összegnek egy része banki költségekre és az éves könyvelésre megy el. A kirándulás költségeit elosztják maguk között, azt a résztvevők fizetik. Igaz, hogy mostanra anyagi támogatás nélkül, magukra maradtak, azonban mégis az jelenti a legnagyobb segítséget, hogy az egyetem biztosítja számukra a helységet, ezzel lehetővé téve a találkozások megvalósítását. A csoport jövőbeni hatékony tevékenységét segítené új, fiatalabb nyugdíjasok csatlakozása. Az egylet tagjai valamennyien büszkék arra, hogy egy ilyen összetartó közösség tagjai lehetnek. Sok öröm rejlik az elmúlt évek közös programjaiban. Közeledik az év vége. Nagy várakozással készülnek a tizedik karácsonyi ünnepségükre.

Beszélgetésünk véget ért. Az elhangzottak alapján meggyőződésem, hogy az egylet tagjainak a klub programjai kiegyensúlyozott, tartalmas időtöltést jelentenek. Kívánom, hogy az idei jubileumi karácsonyuk igazán meghitt hangulatú, emlékezetes ünnepség legyen számukra, és sok közös élménnyel gazdagodjanak a jövőben. Remélem, hogy cikkünk olvasása után egyetemünk több nyugdíjasa is csatlakozik ehhez az igazán családias hangulatú kis társasághoz.

(A szerk.)

Bucsy Gyöngyvér

Veszprémi kirándulás

Erdőmérnök volt az első magyar GULAG-rab:

SZILÁGYI ELEK (1913–1992)

Édesapja Szatmárnémetiben volt közjegyző. A román uralom alatt is addig, amíg a házukat és a földjüket el nem tudták adni. 1925-ben települtek át a csonka hazába, Karcagra. Édesapja a szomszédos Püspökladányban lett királyi közjegyző, ahova munkanapokon lovas kocsival járt át és jött haza.

A tudatosan csak „magyarországinak" nevezhető GULAG-rabok korábban is voltak már, mert a Szovjetunióba emigrált, kommunista politikusok közül sokat küldtek a GULAG-ra, vagy kivégezték őket. Sztálin végeztette ki Kun Bélát is Kijevben, 1936-ban.

Szilágyi Elek fotója

Szilágyi Elek 1913-ban a Szatmár vármegyei Aranyosmeggyesen született. Karcagon volt diák. 1931-ben a karcagi református gimnáziumban érettségizett. Sopronban, a Magyar Királyi Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskolán 1936-ban szerzett erdőmérnöki diplomát. Ezt követően a szokásos katonai újonckiképzésben vett részt. 1939-ben tartalékos zászlós volt, amikor Kárpátalja hegyvidéki járásait márciusban fegyverrel szereztük vissza, a nacionalista ukrán SZICS-gárdával vívott, három napig tartó harcokban. Kárpátalján ezt egy évig katonai közigazgatás követte. Szilágyi Elek nem az állami erdőigazgatóság mérnökeként dolgozott, hanem a hadseregünk tisztjeként végzett erdőmérnöki munkát a Máramaros vármegyei Kőrösmezőn, a határ menti erdőkben.

1939 szeptemberében a német, a szlovák és a szovjet hadsereg megtámadta és legázolta Lengyelországot. Ezt követően a német–szovjet egyezmény alapján, ősszel, a volt csehszlovák–lengyel, majd a magyar–lengyel kelet-galíciai határvonalra a szovjet Vörös Hadsereg vonult fel. Ezen a határvonalon a szovjet határőrök alig ismerték ki magukat. A német–szovjet barátkozás miatt felújítottuk az 1926-ban megszüntetett magyar–szovjet diplomáciai kapcsolatot. Ez fennállt 1939-től 1941. június 26-ig, a Kassa szovjet bombázását követő napig, a hadüzenetig. Tehát a két ország között két éven át békés volt a kapcsolat.

Szilágyi Elek tartalékos zászlós erdőmérnökként ment ki a kőrösmezői, határ közeli erdőbe a fakitermelést ellenőrizni, 1939. december 7-én, tehát számunkra még békeidőben. A szovjet–ruszki határőröknek feltűnt Szilágyi Elek alakja és mozgása. Géppisztollyal sorozatot lőttek, és azt kiabálták: „Spion, spion, sztoj!" (Kém, kém, állj!) Szilágyi Elek sietve vissza akart húzódni, de a nagy hóban gödörbe botolva elesett. A magyar államterületet megsértő négytagú, ruszki járőr lefogta, megkötözte, és elvonszolta. Első dolguk volt orosz szokás szerint elvenni az óráját: „Davaj csasz!" Másnap egy járőr a közeli galíciai faluba, Nadvornára kísérte Szilágyi Eleket, ahol a fogdában 30 letartóztatott lengyellel zárták össze.

Amint a családja megtudta, mi történt Elekkel, édesapja összevásárolt egy csomó órát, és elutazott vele a határra, hogy fiát kiváltsa (az óra az oroszoknál már akkor is „keményvalutának" számított!), de nem járt sikerrel. A budapesti szovjet nagykövetségtől csak annyit tudott meg, hogy fiát kémkedésért letartóztatták. A szovjet határőrség mindenkire gyanakodott, mert a kárpátaljai határvonalon sokan átszöktek, elsősorban kommunisták és ruszinok. Tekintet nélkül érzelmekre, szimpátiára és más szempontokra, a szovjet határőrség mindenkit letartóztatott, és őket aztán a bíróságok a GULAG-táborokba küldték. 1939. december 24-én (Szentestén!) Szilágyi Eleket fegyveres kísérettel Kijevbe vitték, és az egykori cári, régi katonai börtönbe zárták. 1940. február közepén továbbszállították a moszkvai hírhedt Ljubljanka börtönbe, ahol olyan kicsi zárkát kapott, amelyben csak állni lehetett. Szovjet szokás szerint mindig éjjel történtek a kihallgatások, tehát Szilágyi Eleket aludni sem hagyták. Emiatt nagyon kimerült.

Kémkedéssel vádolták, ezért a legszigorúbb börtönbe, a Suhanovkába tették át, csupa kémkedéssel vádolt rab közé. A 2x2 méteres zárkába több fogvatartottat zsúfoltak össze.

A kihallgató tiszt arra volt kíváncsi, hogy Szilágyi Elek kinek a megbízásából kémkedett a határzónában. Sok ostoba kérdéssel gyötörték. Kihallgató tisztje az irataiból látta, hogy „Romániából" származik, az apja pedig „királyi jegyző". Ezért hangzott el az a tipikusan ostoba kérdés, hogy „Mikor vadászott a román királlyal?" Elek azt válaszolta: „A román királynál le kellett mondanom a vadászatot, mert éppen akkor hívott meg rókavadászatra az angol királynő!" Eleknek ekkor még megvolt az a „kegyetlenkedő" humora, amellyel „bolondot próbált csinálni" az NKVD-s tisztből. Ebben a börtönben, a cellában találkozott Charles Chaplin híres színész rokonával, a zsidó Kaplannal, akit azért tartóztattak le, mert házkutatás során orosz–angol szótárt találtak nála. Ebből a rendőrség arra következtetett, hogy az 1918-ban Ogyesszából Angliába emigrált színész-rokonával most is kapcsolatot tart, tehát kém. (Chaplin családi neve Kaplan volt.)

1941 nyarán a németek Moszkvát bombázták, ezért elkezdték a város kiürítését. A rabokat a Volga-parti Szaratovba szállították át. 1941 októberében a bíróság kihirdette, hogy Szilágyi „Elekovics" Eleket az 56/6. paragrafus alapján 8 évi lágermunkára ítélik. Nevét oroszosították, hiszen a legtöbb nyelvben – a magyartól eltérően – első a személy neve, csak azt követi a családnév. Ráadásul az oroszok teljes nevében

az apjuk neve is szerepel: férfiak esetében -ovics, -jevics toldalékkal. Szilágyi „Elekovics" Eleket a nyugat-szibériai Aszinóba, egy Omszk és Tomszk közötti faluba, haláltáborba deportálták. 1942-ben újabb elosztólágerbe vitték Novoszibirszkig teherautón, onnan vasúton Krasznojarszkba. Jégzajlás után a Jenyiszej folyamon az Északi-sarkkör felé hajóztak tovább, és Koreka falunál kitették őket az uszályból, hogy ott erdőt irtsanak. Nekik volt szerencséjük, mert akiket továbbvittek, az Északi-sarkkörön túli Norilszkba, haláltáborokba kerültek. Az itt maradt, férfiakból és nőkből álló csapatot az erdővágási munka után a műszakiakat fogva tartó lágerbe tették, 5000 km-re Karcagtól…

Szilágyi Elek itt ismerte meg egy kivégzett magyar honvédhadnagy 15 évre elítélt özvegye, Földi Teri kegyetlen sorsát. Amikor a szovjet erőszakoskodások következményeként az özvegy megszült, a szoptatási időszak után a gyermeket elvették az anyától, és elvitték kommunista nevelőtáborba. Az anya sosem látta többé a gyermekét, és beleőrült, majd bele is halt ebbe a tragédiájába.

Szilágyi Eleket legyengült szervezete miatt nem kényszerítették fizikai munkára, ő a geodéziai vállalat éjjeliőre lett. A szerencséje összehozta egy erdélyi magyarral, a román állampolgárságú Madarász Sándor hadifogollyal, aki megkapta a hazatérési engedélyt. Szilágyi Elek arra kérte őt, hogy Erdélyből üzenjen haza a szüleinek, Karcagra. Erre 1947 nyarán kerülhetett sor. Ez volt otthon az első hír 8 év után arról, hogy Elek él. A második hírvivő Kibédi István székelyföldi szűcsmester volt, aki szintén 1947-ben mehetett haza. A romániai hadifoglyok hamarabb térhettek haza, mint a magyarországiak, és ez Bukarest átállási „érdemeinek" volt köszönhető. Kibédi István a hazatérők foksani elosztó táborában megkérdezte, ki megy Karcagra haza? Dr. Szerencsi Sándor egy karcagi magyar katonatiszt, volt közjegyző vállalta, hogy a Szilágyi-családnak megviszi az örömhírt: Elek él!

Szilágyi Elek Szibériában a láger fogoly-mérnökeként vasúti pályamérést végzett, amikor a közeli kőbányában a robbantáskor szétrepülő kövek egyike a fejéhez vágódott, és bezúzta a koponyáját. Munkásai azonnal az anyagszállító vonat első vagonjába rakták, és a mozdony ezzel az egyetlen kocsival a közeli városba vitte. A kórházban egy híres orosz sebész, Kuznyikov professzor sikeresen megműtötte, megmentette Szilágyi Elek életét. Ez az orvosprofesszor egyike volt annak a Gorkij-ügyben letartóztatott 400 orosz zsidó orvosnak, akiket azzal vádoltak, hogy ők gyilkolták meg Gorkijt. Pedig az író az NKVD-nek volt útjában. Kuznyikov humánus tette is bizonyítja, hogy a lágerekben az elítélt oroszok között is sok igaz ember lehetett…

1947. december 7-én volt 8 éve, hogy Szilágyi Eleket letartóztatták. Pontosan ezen a napon lett „szabad", mert a szovjet adminisztráció kényes volt rá, hogy egy nappal se tovább, ha már sikerült megérnie ezt a napot! Azonban a szovjeteknél sem volt egyszerű a szabadulás. Kijelölt körzetben kellett lakniuk, havonta jelentkezniük a helyi rendőrségen. Az már a szabadult rab gondja volt, hogy miből él, mit eszik. Szilágyi Elek megkapta ugyan a magyar útlevelet a moszkvai magyar nagykövetségtől, de a vízummal baj volt. Vagy az útlevél járt le, vagy a szovjet vízum. Ezt a „játékot" a szovjetek azért űzték vele, mert kirúgták a geodéziai vállalat vezetőjét, és mivel ismerték már Elek képességeit, rá akarták venni, hogy vállalja el a vállalat vezetését. Elek kénytelen volt vállalni a geodéziai vállalat vezetését, de 1950-ben őt is kirúgták. Ekkor kapóra jött neki Weisz Pista segítsége. Pista zsidó hentessegéd volt, aki félve, hogy deportálják a németek, naivan a szovjetekhez szökött át Nyíregyházáról a kárpátaljai határon át. A szovjetek ezt nem szerették, minden határsértőt azonnal letartóztattak. Így került Weisz Pista szovjet fogságba, az Északi-sarkkörön túli Norilszkba. Több hasonló esetről tudunk, például ruszin gimnazisták csoportosan szöktek át a határon, szovjet „imádattól" vezetve… Ők is a GULAG-ra kerültek. Még a szimpatizánsok számára sem volt pardon, hiszen „Ki tudja, milyen kémkedési megbízással dobták át őket a Birodalomba?!..." Weisz Pista először csak 5 évet kapott, de mert a lágerben összeverekedett az őrrel, és elpüfölte, újabb 5 évet húztak rá. 1950-ben szabadult, ekkor költözött délebbre: Jenyiszejszkbe. Szilágyi Elek ekkor ismerkedett meg vele. Pistának jó érzéke volt az érvényesüléshez. Azt javasolta Eleknek, hogy együtt keressenek munkahelyet. Jenyiszejszkben laktak, onnan jártak a makrovai fűrészüzembe, amely 30 km-re volt tőlük. Egy, a cári időkből itt maradt francia fotósra felfigyelt a rendőrség, ezért arra kérte Eleket, helyette ő vegyen filmeket a fotózásaihoz. Elek nem tudhatta, mire fogja felhasználni. A francia fotós nacsalnyikok feleségeiről készített aktfotókat. Ez a szovjetben „erkölcstelennek" számított. Eleket a rendőrség letartóztatta és kihallgatta. Szerencsére vétlennek bizonyult, és két hónap után kiengedték a fogdából, de a franciát 25 évre ítélték! Weisz Pista ekkor javasolta Eleknek, hogy vállaljon erdőmérnöki állást a jenyiszejszki erdőigazgatóságnál.

Szilágyi Elek Jenyiszejszkben ismerkedett meg későbbi feleségével, a volgai német Frida Viegellel. Az akkor 23 éves lányt családjával együtt Sztálin deportáltatta Szibériába. A volgai németeket annak idején a német származású Nagy Katalin cárnő telepítette be: fél millió németet a Volga folyó mentén. Amikor a német hadsereg megtámadta a Szovjetuniót, és a Volgához közeledett 1942-ben, a szovjetek valamennyi volgai németet deportálták Szibériába. Frida és családja keserves körülmények között tengette életét. Itt halt meg az édesapja tragikus körülmények között. Szilágyi Elek az észt deportáltak között ismerte meg Fridát, aki szép is volt, szépen gitározott és szépen énekelt. Nem volt nehéz megszeretni. Amikor Elek végre hazaindulhatott 1955-ben, házasságot kötött Fridával, és hazautazott azzal, hogy a felesége rövidesen követni tudja. Elek előbb Karcagra ment… Frida 1956 tavaszán már Budapestre, a II. kerületi Rózsadombra érkezett meg férjéhez és a rokonokhoz.

A 43 éves Szilágyi Elek Budapesten a Földmérő és Talajvizsgáló Intézetnél kapott mérnöki állást.

Szilágyi Elek – történelmi elégtételként – még megérhette, hogy a megszálló szovjet-ruszki hadsereg 1991-ben kivonult hazánkból. 1992-ben nyugdíjasként, 79 évesen hunyt el Budapesten. A Rákoskeresztúri Köztemetőben nyugszik.

Szilágyi Elekre nemcsak azért emlékezünk, mert soproni erdőmérnök hallgató volt, hanem azért is, mert még a békeévben ő lett az első magyar GULAG-rab, akit azután 1941-től kezdve magyarok százezrei követtek az embertelen szovjet rendszer lágereibe. Sokan ott is haltak meg, és az egykori szovjet birodalom földjében nyugszanak.

Mi, magyarok ugyan miért lelkesedtünk volna a Szovjetunióért 1944 őszén, az október 11-i moszkvai fegyverszünet aláírásakor? Mindenki rettegett, kivéve a magyarországi kommunistákat.

Emlékezzünk kegyelettel a rabságot elszenvedettekre, az elhunytakra, a tragédiájukra, a magyarság nagy tragédiájára!

Az USA-nak „köszönhetjük" nemcsak a hazánkra ledobott 26.000 (huszonhatezer) tonna láncos bombaözön hatalmas pusztítását, hanem a 46 éven át tartó, szovjet „felszabadító" megszállás minden borzalmát, megaláztatását, és nemzetünk lelkének eltorzítását. Mit mondhatunk helyzetértékelésként erre, és az elmúlt évtizedekre? A bolsevizmus után a globális kapitalizmus! „Elmentek a tankok, megjöttek a bankok!" „Csöbörből vödörbe!"

vitéz Hábel György,
ny. főmérnök

Vitéz Hábel György:

A MŰEGYETEM SOPRONI DIÁKJA A HÁBORÚ ÉVEIBEN

17. rész

Brünnben (Brnoban, Berényben) a vonatunkat fél napra a csonka tároló vágányra tolták, és közölték velünk, hogy Pozsonyba csak holnap reggel indulunk, mert a német hadsereg a visszavonuláskor felrobbantotta a legtöbb hidat ezen a vonalszakaszon. A vonatok csak sebességkorlátozással közlekedhetnek, nehézkes a forgalom a provizóriumok (ideiglenes hidak) miatt.

Hábel nagyanyám brünni német lány volt (Brünn lakossága felerészt németajkú volt). Nagyapám halála után özvegyen maradt, a fiai Csonka-Magyarországra települtek át, ő hazaköltözött a cukorgyári szolgálati lakásukból (a felvidéki Garam völgyéből) a brünni testvérei mellé, saját tulajdonú bérházába. Diákkoromban a legtöbb nyarat nála töltöttem a húgommal az 1938. évi bécsi döntésig, ezért felejthetetlen emlékek fűznek Brünnhöz. Apai nagymamámmal rendszeresen leveleztem magyar nyelven, a háború éveiben Sopronból is. Nagyszüleim jól megtanultak magyarul a Garam völgyében. Két német, akik érzelmileg magyarrá váltak a szívélyes befogadás hatására…

Mivel Sopronban utoljára 1943-ban kaptam levelet a nagymamámtól, így még jobban érdekelt, hogy azóta mi lett a sorsa. Elhatároztam, hogy meglátogatom. Ideiglenesen elköszöntem a bajtársaimtól, hangsúlyozva, hogy visszajövök, és a hátizsákommal elindultam a szűk mellékutcákon a Špilberg-várhegy tövében. Azért arra, mert ezek félreeső, csendes utcák voltak, másrészt, mert a nagyanyám háza a közelben állt: a Ratwitgasséban (Ratwitovában), ahol a rövid utca teljes hosszát kitöltötték az öt Baresch testvér kétemeletes házai. Nagyon jól ismertem az utca arculatát, nem tévedtem el. Becsöngettem a nagyanyámhoz, de senki nem nyitott ajtót: a lakásajtót fehér szalaggal lepecsételték, rajta cseh felirat. Nem értettem csehül, csak néhány szót tudtam, de az kevés volt a felirat megértéséhez. Megijedtem a feliratról, attól féltem, hogy nagyanyám esetleg már nem él. Átmentem a szomszéd házba, ahol egyik testvérénél a fia, egyik nagybátyám lakott a családjával. Brünni nyaralásaim idején őket is megismertem. Abban reménykedtem, hogy legalább ők otthon lesznek.

Az özvegy édesanyjához hazalátogatott (becenevén) Haš bácsi, aki 1937-ig a kassai csehszlovák hadtest tisztjeként szolgált. Cseh ember volt, a neve: Jan Bliženec. Fiatal hadnagyként Ferenc József császár katonatisztje volt, és részt vett az első világháborúban. 1918 őszén a csehszlovák nemzeti hadsereg tisztje lett. 1939 márciusában szerelt le a német megszálláskor, és földmérő technikusként kereste a kenyerét.

Becsöngettem hozzájuk a jól ismert lakásukba. Nagy örömömre megnyílt az ajtó, és egy idősebb cseh néni nyitott ajtót. Tört nyelven magyaráztam, hogy Haš bácsit keresem, mire beengedett. Haš bácsival megismertük egymást, összeölelkeztünk, egymással németül beszéltünk. Az első kérdése az volt, hogy „Gyuri! Honnan kerültél te ide?" Elmondtam, hogy újoncokként Bajorországig meneteltünk, de harcokban nem vettünk részt, és a Csehszlovák Vöröskereszt hozott minket haza. A vonatunk fél napig Brnoban várakozik, és ezt a lehetőséget fel akartam használni arra, hogy meglátogassam a nagyanyámat. Mi van vele? Él-e még? Mert a lakása ajtaján hatósági zárpecsét van!

„Nagyanyád él, deportálták, mert német. Szerencsére itt van a szomszéd utcában, bezárva a többi öreggel együtt. Magas korukra tekintettel nem dobták ki őket az országból. Nagyanyád 1943-ban hozzátok akart utazni, de ezt a megszálló német hatóság csak akkor engedte volna, ha papírokkal igazolja, hogy ő német. Nagyanyád elkövette azt a politikai hibát, hogy beiratkozott a német egyesületbe, de a disznók (ti. a németek) mégsem adtak neki útlevelet, ezért nem tudott Magyarországra utazni hozzátok. Megmaradt azonban a német nyilvántartás, így nem volt nehéz ellene deportálást elrendelni, és még szerencse, hogy itt, Brnoban zárták be. Nyilván a magas korára tekintettel. Lehetőség van rá, hogy este hat óráig meglátogasd, de csak a házvezető nénivel engedlek oda, mert nem tudsz csehül, márpedig véletlenül se kerülj bajba, mert magyar vagy. Van még egy órád, siessetek, nincs messze a koncentrációs épület, a szomszéd utcában megtaláljátok."

Elmentem a cseh házvezető nénivel, be is engedtek az épületbe. Benyitottunk a második emelet egyik szobájába. Megrendítő volt a viszontlátás hét év után! Mindjárt mondtam neki, hogy „én vagyok, a Gyuri!" Zokogva öleltük át egymást. Alig fél órát tölthettünk együtt, mert háromnegyed hatra már a kapuban kellett lenni. Nagyanyám 75 éves volt, és nagyon öregesen, de még tartotta magát, csak a szomorú sors viselte meg. Brünn egyik, egykor leggazdagabb vendéglősének a lánya rabként feküdt a koncentrációs „láger" ágyán, várva sorsa beteljesedését. Beszámoltam neki két fiáról és családjainkról, legalább is annyit, amit a háború utolsó éveiben tudtam, de azt még nem is sejtettem Brünnben, hogy majd otthon mi vár ránk…

Visszatértem Haš bácsihoz, ahol körülbelül egy órán át tudtunk még beszélgetni vele és a családjával. Ő a következőket mondta: „Gyuri! Nagy szerencséd, hogy a Špilberg melletti utcákon jöttél és nem a főtér felé, mert ha igazoltatnak, és nem tudsz csehül válaszolni, azonnal letartóztattak volna. Tudj róla, hogy az állatorvosi főiskola kertjében és épületeiben 15 ezer magyar katona hadifogolyként van bezárva! Szerencséd, hogy nem kerültél oda, mert Szibéria messze van! Menj vissza az állomásra, feküdj be a vagonba, és várd meg, míg elindul a vonat! Nehogy kimozdulj onnan, csak majd akkor, ha már hazaértetek! Nehogy bajba kerülj, kísérőnek veled küldöm a házvezető nénit."

Megkérdeztem Haš bácsit, hogy szerinte mi lesz a jövőnk a szovjet „felszabadítás" során. „A disznó náciktól megszabadultunk, helyreállítják Csehszlovákiát, az 1938-ban visszafoglalt magyar területek újból hozzánk tartoznak majd, de a kommunizmust itt is be fogja vezetni a szovjet, és az sem lesz jobb, mint a náci megszállás volt. A különbség csak annyi, hogy a kommunisták itt csehek lesznek. Emlékszel-e, hogy amikor 1937-ben a kommunisták felvonultak, azt kérdezted tőlem, hogy ezt miért engedik meg nekik? Akkor azt mondtam: így a hatóságok láthatják, kik és hányan vannak a kommunisták, tehát kézben lehet őket tartani. Ez elfogadható politika volt a demokratikus Csehszlovákiában, de akkor még nem sejthettük, hogy Anglia és Franciaország majd cserben hagy minket, és odadob Hitlernek, majd Sztálinnak! Szerencsém, hogy korom miatt nyugdíjasként élhetek még. Tudnod kell, hogy nálatok sem lesz másként, csakhogy ti legyőzött ország lesztek!"

Rokoni szeretettel elbúcsúztam Haš bácsitól, megköszöntem a segítségét, és megígértem, hogy, ha hazakerülök, hírt adok majd magunkról. (Évek múlva háromszor látogattam meg őket, a szocialista-kommunista Csehszlovákiában. Haš bácsi kihozta nagyanyámat a deportálásból, és élete végéig gondoskodott róla!)

Visszamentem a vasútállomásra a házvezető néni kíséretében, és lefeküdtem a vagonomban. Hajnalban mozdult meg velünk a vonat, majd áthaladtunk a Brünntől délre 20 km-re fekvő Rakovice (Rakwitz) nagyközségen. Kinéztem az ablakon: innen indult el agrármérnök Habel nagyapám, 1912-ben itt hagyta a nagy földbirtokot, hogy beköltözzön a Magyar Királyságba, a Felvidékre, a Garam völgyébe, az 1896–98 között épült cukorgyári faluba, Oroszkára, amely Esztergom-

tól 23 km-re, északra fekszik. Én ott születtem 1922-ben. Így alakul az ember sorsa: „csak" egy szakmai pályázat sikerén múlik, hogy egy család hirtelen új helyzetbe, új országba kerül…

Břecláv fontos vasúti csomópont volt Brünn és Pozsony között. Ez is avar település volt, 1400 évvel ezelőtt. Emlékszem rá, hogy avar neve is van, de a történelemkönyv most nincs a kezem ügyében…

Břecláv a Bécs–Krakkó–Varsó és a Budapest–Pozsony–Prága–Berlin vasúti fővonalak keresztezési pontja. Vonatunk itt várakozni kényszerült. Az augusztusi nagy melegben kiszálltunk bajtársaimmal a vagonokból, és sétálni kezdtünk az állomás egyik peronján. Néhány bajtársam beleakadt egy szovjet lityinant bárisnyába (bárisnya= kisaszszony, oroszul) a peron végén, aki vasúti felügyeletet látott el a szovjet hadsereg részéről, és szlovák nyelven szóba elegyedtek vele. Többen is odacsődültünk, és érdeklődve hallgattuk őket.

– Ő: „Honnan jöttök? Hová mentek?"

– A szlovák nyelven tudó bajtársak megmondták, és visszakérdeztek: „És te merről jöttél ide?"

– Ő: „Ukrán vagyok, Románián és Vengriján keresztül jöttem idáig."

– Ők: „Hol volt jó, hol volt rossz?"

– Ő: Vengrijában egy faluban öreg családnál laktam. Mindent megtettek, hogy jól érezzem magam. Dunnás ágyban aludtam, dézsában fürdeni is tudtam, nagyon jó libahússal etettek. Jó emberek a vengerek." (A magyarok.)

– A mieink: „És itt hogyan érzed magad?"

– Ő: köpött egy jó hosszút, és kifakadt: „Ezek a büdös csehek még egy falat kenyeret is sajnálnak tőlem! Hát ezekért véreztünk? Ezeket szabadítottuk fel a fasiszta megszállás alól?! Ezt érdemeltük?!"

Döbbenten figyeltük ezt a dühös kifakadást. Csak annyit mondtam a bajtársaimnak: „Látjátok, csak ennyi a különbség a győztes és a legyőzött között!" Vajon mi lett volna, ha 1944 októberében a minket megszálló németek nem akadályozzák meg az átállásunkat, s a szovjet hadsereg két hónap alatt rombolás nélkül átrohan hazánkon? Csatlakozott országként segíthettünk volna nekik sok mindennel, vasúttal, közúttal, élelemmel, kórházzal, gyógyfürdőkkel… Mennyivel jobb és egyszerűbb lett volna a háborúból való kiválásunk! Nem mi, nem Horthy Miklós kormányzó úr rontotta el a sorsunkat, ezt Hitler ardenneki hadjárata sikeréért kellett elszenvednünk, hogy a németek hátországát Budapest fedezze. Churchill, Beneš stratégiai tervei miatt is, azért, hogy ne a szovjet hadsereg érjen előbb a Rajnához, hanem a nyugati szövetségesek! Benešnek pedig az volt a fontos, hogy ne Csehország váljon a front pusztításainak áldozatává, hanem Magyarországon romboljon minél tovább a „felszabadító" szovjet hadsereg, pusztuljanak inkább a magyarok!

Magyarország a győztesek mocskos politikai taktikájának lett az áldozata: Európa kettéosztásának, a vasfüggönynek, a kivonulási ígéretek elsikkasztásának, az 1955. évi Varsói Katonai Szerződésnek és a Kárpátalja szovjet bekebelezésének.

(Következő számunk a 18. fejezettel folytatódik.)

KISTANÍTÓKÉNT MEGYEI CSEREDIÁKOKKAL PFORZHEIMBEN

Az Apáczai Csere János Kar tanító szakos hallgatójaként július 5. és 20. között 7 Győr-Moson-Sopron megyei középiskolás diáklány kísérőjeként utazhattam a megye testvérrégiójának, Baden-Württemberg tartományának egy kb. 120 lakosú városába, Pforzheimbe. Kéthetes intenzív német nyelvtanfolyamon vettünk részt 10 lengyel diákkal együtt. Nemcsak a tanórák alatt, hanem a nap 24 órájában fejleszthettük nyelvtudásunkat, mivel német családoknál voltunk elszállásolva. A befogadó családok nagy része nem Pforzheimben, hanem egy közeli városban lakott, így az idegenben való tájékozódás és közlekedés nehézségeivel is meg kellett birkóznunk. A tanórákon kívül számtalan programmal vártak német vendéglátóink. A város nevezetességein kívül igyekeztek hétköznapjaikat is bemutatni. A programok között szerepelt például a pforzheimi ékszermúzeum, a stuttgarti Mercedes-Benz Múzeum és a maulbronni kolostor. Ellátogattunk a szomszédos mühlackeri iskolába is, ahol a diákok a helyi tanulókkal együtt, közösen hasonlították össze a magyar és német kultúrát, politikát, ételeket. A két hét alatt rengeteg tapasztalatot, élményt és nem utolsó sorban barátot szereztünk, én pedig személy szerint pedagógiai tapasztalatot, gyakorlatot is.

A magyar csereidiákok és a pforzheimi diákok csoportképe
fotó: Bors Veronika

Bors Veronika
NYME AK
IV. éves tanító szakos hallgató

BESZÉLGETÉS PROF. DR. MOLNÁR SÁNDOR 70. SZÜLETÉSNAPJA ALKALMÁBÓL

Nagy örömmel vettem részt a GYIK Rendezvényközpontban az Ön 70. születésnapjára rendezett baráti összejövetelen. Meglepett a hatalmas érdeklődés, becslésem szerint több mint kétszázan látogattak el az ünnepi konferenciára. Engedje meg, hogy én is szeretettel kívánjak a Professzor Úrnak további sikeres munkásságot.

Prof. Dr. Molnár Sándor irodájában, Dr. Németh Róbert társaságában

– Mennyire érte Önt váratlanul a 70. születésnapja alkalmából rendezett ünnepi konferencia és minek köszönhető e nagy létszámú társaság?

– A nagy létszámú részvétel engem is meglepett. Eredetileg a Ligneumban gondoltunk egy 40-50 fős baráti összejövetelt a Faanyagtudományi Intézet igazgatójának, Dr. Németh Róbert professzornak a szervezésében. Meglepő volt ezzel szemben, hogy az ország legtávolabbi csücskéből is jelentkeztek a régi ismerősök, barátok. Így került a rendezvény megszervezése a GYIK nagytermébe.

Meglepő volt számomra, hogy korábbi munkahelyeim vezetői mennyire jó szívvel gondolnak munkásságomra. Szívesen jöttek el szolnoki vezérigazgatók, alföldi vezetők a rendezvényre. Nagyon örültem nekik. 12 évig dolgoztam az Alföldön a gyakorlatban, és a nagy létszám azt is bizonyította, hogy az általam irányított kutatómunka igen hasznos volt.

– Nagyon színes és gazdag életutat járt be. Mi vezette a Szegedi Falemezgyárban, illetve Nagykunsági EFAG-nál végzett munkájától a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem katedrájához?

– Mindig igyekeztem a gyakorlati munka mellett tudományos tevékenységgel is foglalkozni. Nagyon sokrétű fejlesztő munkában vettem részt. Először a szegedi Falemezgyárban, majd a szolnoki és a nagykőrösi fafeldolgozó üzemben. Igazgatóként az egész újraépítést én irányítottam, és közben nagyon sok önálló, fejlesztő munkát végeztem. Hadd dicsekedjek azzal, hogy a beépítésre került faipari szárítóból a szolnoki mezőgép egy egész sorozatot gyártott. Sirokkó faszárítónak hívják, és még ma is működik az országban néhány darab.

A szárítás mellett nagyon szerettem a különböző faipari és termékfejlesztéseket, bármilyen műszaki probléma megoldásában személyesen is lelkesen részt vettem. Például a porleszívó hálózatokat legtöbb helyen saját magam terveztem. Tehát nagyon jó szakmai, gyakorlati, de a tudományos munkához is kapcsolódó tevékenységet folytattam Szolnokon, Nagykőrösön és Szegeden egyaránt.

Az egyetemi katedrához két dolog vezetett. Az egyik, hogy Sopronban elkezdtem doktori munkával foglalkozni a Dr. Szabó Dénes által vezetett Géptani Tanszéken és a Dr. Kovács Illés által vezetett Fatechnológia Tanszéken. Tudományos munkám az akác tulajdonságaihoz és feldolgozásához kapcsolódott. 1979-ben gyárigazgatóként le is doktoráltam, ami akkor nagy dolognak számított. Volt bennem tudományos törekvés és érdeklődés, továbbá gyakorlati tevékenységem is szorosan kapcsolódott a kutatómunkához. Az oktatói álláspályázat másik oka családi jellegű volt. 1979-ben házasságot kötöttem feleségemmel, aki a Bútoripari Tanszéken dolgozott . A közösen eltöltött 35 év nagyon szép együttlétben telt.

– Milyen kutatási témák állnak közel Önhöz?

– A kutatás területén az akác tulajdonságainak vizsgálata és feldolgozása állt hozzám legközelebb, mivel a gyakorlatban sok munkát valósítottam meg ezen a területen. A pusztavacsi üzemben – fejlesztés következtében – az akácgőzölésben elsőként értem el eredményeket. Az akácfának kiváló, különleges tulajdonságairól nagyon kevés információjuk volt az embereknek. Műszaki tulajdonságai kimagaslóak, nagy a szilárdsága, amellett szép a színe, rajzolata. Ez a terület nagyon vonzott, ezért ezt a kutatási vonalat választottam doktori cselekménynek. Az akác termesztésének, feldolgozásának és tulajdonságainak a kapcsolatát egy átfogó kutatásban valósítottam meg, amit komolyan elismertek. Ennek köszönhettem például egy kitűntetést a bécsi Földművelésügyi Egyetemen. Az akáckutatás volt az első nagy lépés a területemen. Miután kutató lettem és tanszékvezető, egyéb kutatási témákkal is foglalkoznom kellett. Kollégáimmal tanulmányoztuk a nyár különböző fajtáit, a tölgyet, a bükköt, továbbá számos egyéb hazai fafajt, és azok korszerű felhasználását helyeztük előtérbe.

– Mikor vette át a tanszék vezetését?

– 1988-ban, elég fiatalon, 44 éves koromban akadémiai doktor lettem. Ez igen nagy teljesítmény volt, hiszen ma is nagyon kevés akadémiai doktor van az egyetemen. Tudományos munkásságomnak köszönhetően még ebben az évben kineveztek a Fatechnológia Tanszék utódjaként létrejött Faanyagtudományi Tanszék vezetőjének. A Faanyagtudományi Intézet oktatójaként mentem nyugállományba.

– Miként alakultak külföldi kapcsolatai?

– A tanszék vezetésének átvétele után nagyon sokrétű kapcsolatrendszert alakítottunk ki. Az akác és a nyár hasznosítása terén sok új munkát valósítottunk meg, a külföldi intézetek pedig felfigyeltek ezekre a tevékenységekre. Az együttműködés egyrészt kutatási témákhoz, másrészt szakmai, oktatási tevékenységek tapasztalatcseréjéhez kötődött. A Zólyomi Műszaki Egyetem – mely intézmény ma is lelkesen együttműködik intézetünkkel – munkásságom elismeréseként díszdoktorrá avatott. Nagyon jó kapcsolatunk bontakozott ki a Brassói Egyetemmel, a Hamburgi és a Göttingeni Egyetemekkel, a Bécsi Földművelésügyi Egyetem Fatechnológiai Tanszékével, a Bécsi Faipari Kutatóintézettel.

A két németországi egyetemen több végzett hallgatónk doktori fokozatot szerzett.
Érdekes módon az Egyesült Államokkal is nagyon jól alakult az együttműködés. Ez annak is köszönhető, hogy 1956-ban az erdőmérnökképzés jórészt kivonult Kanadába, nagyon sok erdőmérnök végzett a vancouveri egyetemen. Ők ma is szoros kapcsolatot tartanak fenn az intézetünkkel.
Az egész világra kiterjedő együttműködést jelzi a Vietnamban és Japánban folytatott közös kutatómunka is. Több kolléga, személyesen Dr. Fehér Sándor és Dr. Németh Róbert is részt vettek japán kutatásokban.

– Milyen feladatai vannak nyugdíjasként?
– A feladataim az utóbbi hónapokban jelentősen megváltoztak. Ma már az Innovációs Központunk vezetését sikeresen végzi Dr. Pásztory Zoltán, így a tevékenységem leszűkült egy-egy szakmai területre. Azt tapasztalom, hogy fiatal munkatársaim lelkesen végzik a dendromassza energetikai hasznosításának tudományos megalapozását. Számos sikeres publikáció született a különböző fafajok eredményesebb felhasználására. Szeretnénk ezen TÁMOP projekt keretében új elképzeléseket megvalósítani. Vannak törekvéseink gyakorlati célú feladatok megvalósítására is.

– Milyen tudományos-szakmai tervei vannak a jövőre nézve?
– Munkásságomat igyekeztem számos cikk és könyv formájában is rögzíteni. Nagyon sikeresnek tartom az 1990-es évek végén kiadott Faanyagismeret könyvet. Szakterületünkön körülbelül 20 további könyv jelent meg (Magyarország ipari fái, Fahasznosítás könyv, stb.), amelyek nemcsak az oktatást, hanem az együttműködést is segítették a szakmával.
Ma már fiatal kollégáim, akik egykor tanítványaim voltak, átvették a stafétabotot. Sikeresen írnak, alkotnak. Nagyon büszke vagyok Dr. Németh Róbert egyetemi tanár, Dr. Fehér Sándor egyetemi docens és Dr. Peszlen Ilona professzor asszony értékes szakmai munkásságára. Ma már ők végzik a konkrét kutatómunka könyvekbe való megjelenítését. Egyetlen szakkönyvön dolgozunk még Földünk ipari fái címmel, melyben közel 200 fafajt mutatunk be. Ezt az utolsó szakkönyvet szeretném kiadni a közeljövőben.

– Eddig három mesekönyve jelent meg. Mit jelent Önnek a meseírás?
– A szakmai, tudományos munka mellett kezdtem el mesekönyveket írni, amin sokan csodálkoznak. Ez valahogy az életemhez kapcsolódik. A mesélés mindig közel állt hozzám. Fiatal házas koromban nagyon szerettem mesélni gyerekeimnek és barátaim gyerekeinek. Írtam egy könyvet Barátaink a fák címmel, ahol 64 különböző fafajt mutattam be színesen, versikékkel. Úgy gondoltam, ezek az ismeretek nagyon hasznosak lesznek. A könyv a gyerekeimnek is tetszett, de mesekönyvként nem váltotta be a hozzá fűzött reményeimet. Úgy döntöttem, hogy igazi meséket írok. Három évvel ezelőtt megjelent a Mesélnek a fák című könyv, ahol 21 fafaj mond el egy-egy mesét, fotókkal illusztrálva. A fákról szóló mesekönyv olyan sikert hozott, hogy több ezren megvásárolták, így folytattam ezt a munkásságot. Dr. Börcsök Zoltán kollégám nagy gombaszakértő, a második kötet ezért a gombákról szól, Mesélnek a gombák címmel. A meséket én, a szakmai részt Zoltán írta meg. Mesélnek az erdők-mezők állatai című harmadik meséskönyvem bemutatója ebben az évben volt. Bízom benne, hogy ennek az irodalmi alkotásnak is nagy sikere lesz.
Annyira megszerettem a meseírást, hogy nem is hagyom abba. Elkezdtem dolgozni a vadvirágok meséin. A természet csodáit mesék formájában jelenítem meg; ezzel egyrészt hasznos információt adok közre, másrészt megszerettetem ezt a világot a gyerekekkel 5-6 éves kortól kezdve.

– Mikorra tervezi a vadvirágokról szóló könyv megjelenését?
– Nem olyan egyszerű ennek a könyvnek a megírása, állatokról egyszerűbb történeteket kitalálni. Ettől függetlenül az egyik vadvirágot már megírtam. Gondolom, hogy egy év múlva elkészül a teljes kötet, és kiadhatjuk a vadvirágok meséit.

– A leírt történetekben mennyi a fantázia és mennyiben alapszanak saját tapasztalatain?
– A természetszeretet gyermekkoromtól bennem él. Nagyon szerettem a növények, az állatok világát, így sok személyes tapasztalat is köt a mesékhez. Több olyan mese van, amit úgy találtam ki; némelyik személyes történet, némelyik teljesen kitalált mese, de mindegyiket nagyon hasznosnak tartom.
– Köszönöm a beszélgetést. További munkájához erőt, egészséget kívánok!

Bucsy Gyöngyvér

Prof. Dr. Molnár Sándor és az SKK Faanyagtudományi Intézet munkatársai az ünnepi konferencián

SILVA NATURALIS PÁLYÁZAT AZ ERDŐMÉRNÖKI KARON

„A folyamatos erdőborítás megvalósításának ökológiai, konzervációbiológiai, közjóléti és természetvédelmi szempontú vizsgálata" című TÁMOP-4.2.2.A-11/1/KONV – 2012-0004 projekt

Professzor Dr. Bartha Dénest, a Növénytani és Természetvédelmi Intézet intézetigazgatóját, a projekt szakmai vezetőjét kértük, hogy röviden foglalja össze az elmúlt két évben folyt kutatás tapasztalatait.

Az erdész szakma számos képviselője úgy tartja, hogy az ezredforduló tájékán paradigmaváltás következett be az erdők megítélése területén – magam is ezen az állásponton vagyok –, és ennek a paradigmaváltásnak az egyik indikátora az, hogy a hagyományos, klasszikus vágásos erdőgazdálkodás mellett (és nem helyett!) megjelent a folyamatos erdőborítás megvalósításának és fenntartásának az igénye.

– Hogyan jutottunk el idáig?

– Ennek megválaszolásához egy nagyon rövid történeti áttekintést kell tennünk. Ha az erdőkkel kapcsolatos bánásmódunkat történeti perspektívában szemléljük, akkor három korszakot lehet elkülöníteni. Az első korszak volt a leghosszabb, ezt tulajdonképpen a nem tervszerű, rendszertelen erdőhasználat korszakának nevezhetjük, amikor is azt és akkor vették ki az erdőből, amire éppen szükségük volt. Ezt a korszakot egyébként az előbb elmondott jellemzőkön és nevezéktanon túl az erdőkiélés korszakának is szokták hívni, pont azért, mert nem törekedtek a tartamosságra, sem a fenntarthatóságra. Az is előfordult, hogy a faanyag hasznosítása mellett egyéb fontos haszonvételek is voltak, így például az erdei legeltetést, a makkoltatást, a hamuzsírfőzést, a faszén- és mészégetést, a cserkéregtermelést kell megemlíteni. A második korszakba a XIX. sz. eleje táján léptünk be, mikor a korábbi tervszerűtlen erdőhasználatot felváltotta a tervszerű erdőgazdálkodás. Ennek a tervszerű erdőgazdálkodásnak hazánkban a vágásos üzemmódú alakja honosodott meg.

– Min alapul a vágásos erdőgazdálkodás?

– Tulajdonképpen a növénytermesztés szemléletét vette át, a vetés-aratás elvét, amihez nagyon hasonlít, azzal a különbséggel, hogy amíg a mezőgazdálkodás növénytermesztése rövid ciklusú, addig az erdőgazdálkodás hasonló jellegű fatermesztése hosszabb ciklusú. Ez az a vágásos erdőgazdálkodás, amely hazánkban jelenleg is dominál, ez az, ami szakmai tekintetben kevesebb kihívást okoz, ugyanis néhány, jól bevált recept alapján lehet azt művelni.

– Miben különbözik ettől a folyamatos erdőborításon alapuló gazdálkodás?

– Eljutunk a harmadik korszakhoz, amelynek a kezdete a már korábban említett ezredforduló tájéka, amikor a vágásos erdőgazdálkodás mellett megjelenik a folyamatos erdőborítás igénye. Ez szemléletében és nevében is különbözik a vágásos erdőgazdálkodástól, azért, mert nem egyszerre kívánja egy adott területen az ott megtermett faanyagot hasznosítani, hanem folyamatosan szeretné azt rövidebb időközökben és kisebb mennyiségben kivenni. A folyamatos erdőborítás megvalósítása tulajdonképpen a természetes erdő működésén alapul. A természetes erdő működését, az erdődinamikát az utóbbi 20-30 évben kezdték el kutatni, valójában a még megmaradt kisszámú őserdő szolgál mintaként. Ezt az erdődinamikát próbálja meg a folyamatos erdőborítást megvalósító erdész is utánozni. Fontos hangoztatni azt, hogy alapvető szemléletbeli különbözőség van a vágásos erdőgazdálkodás és a folyamatos erdőborításon alapuló erdőgazdálkodás között, ugyanis a vágásos erdőgazdálkodás a homogenizálásra, az uniformizálásra, az egyszerűsítésre törekszik, míg a folyamatos erdőborításon alapuló erdőkezelés ennek az ellenkezőjére. A növénytermesztő szemléletből adódva az a jó, ha egy adott területen csak egyetlen fafaj, annak a fafajnak csak egy korosztálya van, és lehetőség szerint az egyedek is egymástól körülbelül egyenlő távolságra legyenek, mert akkor lehet a legnagyobb növedéket elérni, és akkor legkönnyebb a vágásos erdőgazdálkodást megvalósítani. Ezzel szemben a folyamatos erdőborításon alapuló erdőkezelés a heterogenitás fenntartását tartja célszerűnek és követendőnek, mert a természetes erdő is a sokféleség fenntartásával próbál ellenállni a különböző környezeti kihívásoknak.

– Hogy jellemezhető a jelenlegi helyzet hazánkban?

– A folyamatos erdőborítás megvalósításának kutatása az előbb elmondottak miatt csak néhány évre tekint vissza, furcsa jelenség az hazánkban, hogy a gyakorlat némiképp megelőzte az elméletet, mert több gyakorlati szakember, felismerve ennek az előnyeit, már a saját területén – legyen az állami vagy nem állami terület – nemcsak kísérleteket állított be, hanem akár nagyobb területeken is ezt a módszert alkalmazza. Ez kihívást jelent a szakembereknek is, ahányféle táj, terület, állománytípus van, annyiféle módszert kell ott helyben kitalálni, hogy megvalósíthassuk a folyamatos erdőborítást. Véleményem szerint ez a kihívás is motiválja a kollégákat, elsősorban a fiatal kollégákat, ők hajlandók elsősorban szemléletváltásra ezen a téren. Nem szabad elhallgatni azt sem, hogy a folyamatos erdőborítás nemcsak a minőségi faanyagtermesztés szempontjából jó, hanem nagyon komoly környezetvédelmi, nagyon jelentős közjóléti és természetvédelmi vonatkozásai is vannak. Valójában ez a lényeg, mert a jelen és a jövő erdejének multifunkcionálisnak kell lenni, sokféle elvárásnak kell megfelelni, és a folyamatos erdőborítással kezelt erdő az, amely ilyen téren is megfelelő.

– Az eddig hallottak már elegendő motivációt adtak egy pályázat elindításához.

– Tulajdonképpen az elmondottak azok, amelyek motiváltak minket abban, hogy pályázzunk, hogy az eddigi kutatásokat összefogjuk, hogy újabb kutatásokat generáljunk és megpróbáljunk közös nevezőre jutni. Nemcsak az volt a célunk, hogy egy nagyszabású kutatást elindítsunk és végrehajtsunk, hanem az is, hogy megpróbáljuk a kételkedőket meggyőzni. Ez részben talán sikerült is. Ezt szolgálja többek között az általunk beindított Silva Naturalis periodika is, amelynek a projekt végére hat kötete jelenik meg, és nemcsak a projektben közvetlenül résztvevő kutatók publikálnak ebben a sorozatban, hanem a gyakorlati életben ténykedő kollégák is. Ezt nagyon fontosnak tartjuk, mert a „Theoria cum praxi–elmélettel a gyakorlatért" elvet valljuk, azokat az

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

eredményeket, melyeket itt a kutatás során elértünk, e módon is szeretnénk gyorsan és közvetlenül átadni a gyakorlati életben dolgozó kollégáknak.

– A Nyugat-magyarországi Egyetem hallgatói számára ez új lehetőségeket is jelent?

– Igen, a projekt egyik kötelező indikátora (vállalása) volt a hallgatók, fiatal kutatók bevonása a megvalósításba. Ez sikeresen meg is történt, és természetesen a résztvevő hallgatók a munkájuk eredményeit a tanulmányaik folyamán több helyen is kamatoztathatják, így tudományos diákköri tevékenység, szakdolgozat, diplomadolgozat, doktori disszertáció készítése során is. Az érdeklődés nagy volt eddig is, de a jövőben is nagyon sok új lehetőséget találnak ezen a területen azok a hallgatók, akik a régi, jól bevált receptek gépies másolásával nem elégszenek meg.

Prof. Dr. Bartha Dénes
projekt szakmai vezető,
Dr. Puskás Lajos
projektmenedzser
NYME EMK

VII. NYITOTT AJTÓK HETE AZ APÁCZAI KARON GYAKORLÓ TANÍTÓ ÉS LEENDŐ TANÍTÓK TAPASZTALATCSERÉJE

„Nyelvem határai világom határait jelentik." Ludwig von Wittgenstein osztrák filozófus szavait választotta mottónak az NYME Apáczai Csere János Kar Idegen Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszéke a 2014. szeptember 22–26. között hetedik alkalommal megrendezett Nyitott Ajtók Hete programsorozata elé. Ez évi rendezvény a karon tanuló tanító és más szakos hallgatók számára több idegen nyelv és kultúra megtapasztalását, a tanult nyelv használatának segítését és valós szituációban gyakorlási lehetőség biztosítását, inter- és multikulturális kompetenciájuk fejlesztését, valamint volt hallgatóinkkal – jelenleg gyakorló tanítókkal – tapasztalatcsere-találkozó megszervezését tette lehetővé. A programsorozatban egy tapasztalatcsere-találkozón a IV. éves tanító német VMT szakos hallgatók által feltett kérdésekre válaszolva fogalmazta meg volt tanítványunk, jelenleg a Gödi Két Tannyelvű Általános Iskolában tanító Beke Piroska tanító tapasztalatait. Alább közreadjuk a szerkesztett változatot.

– Ki vagy? Hol dolgozol? Mik voltak az első tapasztalataid a pályád kezdetén?

Beke Piroska vagyok, a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Karán végeztem 2011 júniusában tanító szakon, német műveltségterületen. 2011 augusztusában kaptam állást Gödön. A Huzella Tivadar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában dolgozom. Németet tanítok heti 11 órában, valamint készségtárgyakat 7 órában. A készségtárgyak tanítása is német nyelven folyik.

Hálás vagyok kollégáimnak, akik értéket láttak bennem, segítettek tanítói munkám elején. Mellém álltak, tanácsoltak, építő kritikájukkal segítettek, hasznos, gyakorlati módszereket ajánlottak számomra. Több bemutatóórát kellett tartanom egyrészt az iskolavezetőségnek, valamint szülők, kollégáim számára is.

– Hogyan élted át az államvizsgát?

Pozitívan. Az államvizsga német részétől nem féltem, mert komolyan vettem feladataimat, illetve az idegen nyelvi tanszék által ajánlott lehetőséget kihasználtam. Ezek tapasztalatot adtak, valamint nagy segítséget jelentettek az államvizsgára való felkészülésben és ott a megmérettetésben.

– Milyen munkalehetőségek vannak jelenleg az oktatásban? Milyen gyorsan lehet elhelyezkedni?

Érdemes minden állást kereső honlapot figyelni, megpályázni az állást, ha szeretnéd. Tanácsos abba az iskolába elmenni, ahova jártál, ott megkérdezni, milyen lehetőségek vannak. Az elhelyezkedés a pályázattól számítva kb. 3-4 hónap.

– Hogyan kezdted a tanítói pályát? Milyen nehézségeid voltak?

Számomra a tanítói állás, nemcsak munkakör, hanem hivatás is. Azon igyekszem, hogy munkámat lelkiismeretesen, pontosan és örömmel végezzem.

Nekem is voltak nehézségeim a pálya elején. Kezdetben nehézséget okozott egyedül elkezdeni tanítani egy tankönyvből. Melyik feladatokat hagyhatom el? Minden feladatot meg kell oldanunk? Ezekre a kérdésekre a gyakorlat adott válaszokat. Folyamatos felkészülésem során megfogalmaztam céljaimat, tantárgyi követelményeimet, amelyek aztán irányt és célt jelentettek a mindennapi tanításomban.

Mentorom az első két évben Polyák Zsuzsanna kolléganőm volt, akivel az iskolába érkezésem óta folyamatosan együtt tanítjuk a német nyel-

vet. Zsuzsa sokat segített nekem a kezdeti tanítási fázis elsajátításában, tulajdonképpen az ő keze alatt tanultam meg tanítani elsősöknek német nyelvet. Tapasztalataival, nyugodt, kedves és előzékeny magatartásával, német nyelvi szaktudásával alapozta meg tanítói tevékenységemet. Hálával tekintek vissza ezekre az évekre. Mind szakmailag, mind barátilag is nagyon jó kapcsolatunk van. Az évek alatt rendkívül jó munkatársat kaptunk egymásban.

A felkészüléshez tartozik még az is, ha nem voltál szülői értekezleten, tanácsolom, menj el egyre! Szerezz tapasztalatot, a szülők előtti kedvező fellépés és szereplés érdekében. Azt tapasztaltam, hogy fontos a szülők előtt is felvállalnom magamat, aki és amilyen vagyok, azokkal a tulajdonságokkal, elvárásokkal, amikkel rendelkezem. A szülők becsülik bennem, hogy felvállalom magamat. Örülnek, hogy gyermekeiket biztonságba tudhatják tanítójuk kezében. Nem kételkednek munkámban, hiszen látják gyermekeik jó eredményeiket. Ez a legnagyobb örömöm és motivációm, hogy a gyermekeket tanítsam, mert érdemes velük foglalkozni.

– Hogyan bánjon a tanító a gyerekekkel, szülőkkel, kollégákkal, különösen konfliktus esetén?

Nagyon fontos egy tanító számára a határozott fellépés, hogy következetesen tanítsa és nevelje a gyerekeket. Ez azt jelenti, hogy amit mond egy tanító, azt tartsa is be. Konfliktus esetén beszéljen először a gyermekkel, majd a szülővel. Mondja el mind a gyereknek, majd a szülőnek, mi a probléma, miben legyen változás. Minden szülőnek csak a saját gyermekének a problémájáról beszélj!

– Írsz óravázlatokat?

Természetesen. Vannak tárgyak, amelyekre kevesebb felkészülési idő szükséges. Számomra ilyen a német nyelv, viszont a matematika tanításához nekem részletesebb tervre van szükségem. Ha kevesebb idő jut a felkészülésemhez, akkor még mindig annyi időt szánok arra, hogy átnézzem a soron következő új anyagot, a feladatokat. Felírom a feladatok sorrendjét, utánanézek a legfontosabb tudnivalóknak, ill. játékoknak, melyeket a tanórához kapcsolni tudok.

– Hány százalékban beszélsz németül egy tanórán a gyerekekkel?

Általában a német–magyar beszédem egy tanítási órán 70-30%. Van, amikor ennél többet, kb. 90–10%-os arányban is lehet, ill. van természetesen olyan is, mikor ennél kevesebbet beszélek.

– A gyerekek mely játékokat/módszereket szeretik a legjobban?

A gyerekek kedvencei nálam a körjátékok, mozgásos versek, kiszámolók és a dalok. Kétnyelvű osztályban tanítok, jelenleg másodikban. Heti öt németórájuk van a gyerekeknek. Míg első osztályban dalok, mondókák által a célunk a német nyelv megszerettetése, másodikban már a kommunikációs készségfejlesztés mellett az íráskészség fejlesztése áll a középpontban. Megtanuljuk a német szavak helyesírását és néhány alapvető nyelvtani tudnivalót.

Nagyon szeretek tanítani németet. Szívesen alkalmazom a játékot, szemléltetést. Életkoruknak megfelelően lehet színesítenem a tanórát a magyarázattal, a beszélgetéssel, valamint a kiselőadással is.

Nagyon szépen köszönöm a megkeresést, a lehetőséget tapasztalataim megosztására! További sok sikert és örömöt kívánok minden tanító pályára készülő hallgatónak és a pályán dolgozó elhívatott tanító/tanár kollégámnak!

Sipos Judit
tanársegéd
NYME AK
Idegen Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék

NEMZETKÖZI KONFERENCIA VOLT A NYME SIMONYI KÁROLY KARÁN

2014. szeptember 15–18 között, hatodik alkalommal került megrendezésre a Simonyi Károly Karon, a nagy sikerű Nemzetközi Lombosfa Konferencia, a „Hardwood Science and Technology". A tematikus, Európában egyedülálló módon a lombos faanyagokra fókuszáló konferenciát Prof. Dr. Molnár Sándor hívta életre még 2003-ban. A rendezvény azóta folyamatosan fejlődött, az utóbbi évek konferenciáinak főszervezője Prof. Dr. Németh Róbert volt. A Simonyi Károly Kar Innovációs Központja, ill. az egyetem Erfaret Kft-je is kivette részét a szervezésből. Idén, a szokásos két nap helyet, négyre bővült a programsorozat, melyet a bécsi BOKU Agrártudományi Egyetem, illetve Prof. Dr. Alfred Teischinger együttműködésének köszönhetünk. A konferencia rangját tovább emelte, hogy a Nemzetközi Fatudományi Akadémia (IAWS) a konferenciánkhoz kapcsolódva Sopronban, ill. Bécsben tartotta éves közgyűlését.

A rendezvényen a négy földrész 19 országának 26 intézménye képviseltette magát, legtávolabbi vendégeink az Egyesült Államokból, Kínából, Japánból, Ausztráliából és Dél-Koreából érkeztek. A négy nap alatt közel 50 előadás hangzott el a faiparból, a megújítható nyersanyagforrásból, fókuszba helyezve a lombos fák hasznosítását; miként az európai fafeldolgozó ipar egyik legnagyobb kihívását jelenti a feldolgozása és a magas hozzáadott értékű termékek értékesítése. Sopronban elsősorban faanyagtudományi témájú előadásokra, megbeszélésekre került sor. A német delegáció nevében díszdoktorunk Prof. Dr. Dr. h.c. Uwe Schmitt köszönetét fejezte ki a magyar nemzetnek, a vasfüggöny lebontásában tett erőfeszítéseiért.

A konferencia résztvevői kedd délelőtt megismerkedtek a Ligneum Látogatóközponttal, illetve Dr. Dénes Levente vezetésével megtekinthették a Nyugat-magyarországi Egyetem Természeti Erőforrások (NRRC) laboratóriumait is. Az ebédet követően a résztvevők Sopron belvárosába tettek látogatást, majd az esti órákban érkeztek Bécsbe, ahol a Bécsi Műszaki Egyetem (TU Wien) fából ácsolt díszes kupolatermében fogadta őket Prof. Eberhardsteiner (TU Wien) és Prof. Mang, az Osztrák Tudományos Akadémia előző elnöke. Elnök úr általánosságban méltatta a magyar tudományos eredményeket, és kiemelte az „egy konferencia két város" filozofikus, régiót teremtő jelentőségét. Másnap folytatódtak az előadások. Bécsben elsősorban a feldolgozási technológiákat, ill. a faanyag energetikai hasznosítását vitatták a résztvevők. A szünetekben számos poszter prezentációt lehetett megtekinteni. A konferencia izgalmas tanulmányúttal zárult. A Wieselburg környéki erdőkben megtudhattuk, hogy a fenyőállományokat fokozatosan tölgyes-gyertyános elegyes erdőkre cserélik. Egy lombos faanyagokat feldolgozó üzemben pedig tanulmányozhattuk a magas hozzáadott értékű tömörfa lapok „születését". A gyár egyik szériaterméke a tölgy faanyagból gyártott tűzgátló fal, amit elsősorban hotelekbe építenek be. A konferencia kitűnő lehetőséget teremtett az európai országok doktorandusz hallgatói részére is, kutatásuk eredményeinek bemutatására és szakmai tapasztalatcserére. A rendezvény stratégiai célja, hogy segítse a lombos faanyagot feldolgozó ipar és a kutatóoktató intézmények összeurópai hálózatának kiépülését.

A jelentős nemzetközi elismerést kiváltó Lombosfa Konferencia idén, a Nyugat-magyarországi Egyetem „Környezettudatos energia hatékony épület" című TÁMOP-4.2.2.A–11/1/KONV-2012-0068 számú projekt keretében, az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Antalfi Eszter és Prof. Dr. Németh Róbert
NYME SKK
Faanyagtudományi Intézet

BENEDEK-NAP – ÜNNEPI MEGEMLÉKEZÉS ÉS KÖNYVBEMUTATÓ

2014. szeptember 30-án 13.00 órától koszorúzással egybekötött megemlékezéssel vette kezdetét a karunk névadójáról, Benedek Elekről szóló ünnepi megemlékezés a Társadalom-, Szociális és Kommunikáció Tudományok Intézetének szervezésében.

Dr. Molnár Katalin, az intézet igazgatója ünnepi beszédében kiemelte Benedek Elek munkássága mellett példaértékű emberi jellemvonásait, erkölcsi feddhetetlenségét, mely egyben üzenet is a „ma emberének, fiatalságának": *„Az emléknapok sokszor arra szolgálnak, hogy vessünk mi is számot. Hogy mit tettünk eddig, hova jutottunk, merre tartunk?"* – hangzott el ünnepi gondolatai bevezetőjében. Dr. Molnár Katalin így emlékezik: *„A 23 éves Benedek Elek 1882-ben már sokak számára ismert volt. 23 évesen, 1987-ben, már magam is gyakorlatvezető óvónő voltam gyakorló intézményünkben. Ma, 2014-ben, 23 évesen milyen feladat hárul egy fiatalra? Készül-e rá, kap-e lehetőséget, kipróbálhatja-e elképzeléseit, van-e célja, hova tart?"* Benedek Elek Testamentum c. munkájából idézi. *„Semmit meg ne kívánj, ami becsületes munkával el nem érhető. Sokszor félrelöknek talán utadból, de te ne csüggedj: ha van benned tartalom, erő – stréberkedés, reklámhajhászat nélkül is eléred célodat, csak a célt erődhöz mérjed…"* Benedek apó rendszeres életet élt. Ehhez szüksége volt a mindennapi munkára, melyet kedvvel, tervvel és igyekezettel végzett. *„Szeretném, ha száz kezem volna, hogy dolgozhatnám sokat, megmérhetetlen sokat."* Ez a munkaszeretet is példa lehet mindannyiunk számára. Benedek Elek a magánéletről, a családról, a férfi és nő megbecsüléséről is intelmet, bölcseletet adott át fiának. Gondolom egyet értünk, milyen jó lenne, ha az édesapák ma is erre intenék fiaikat. *„A házasságodba nem szólhatok bele. Remélem, oly nőt veszel feleségül, akit szeretsz és aki téged szeret. Ma ugyan ez nem szokás, de te csak ne szégyelj szeretni, fiam!" „Búsított, levert a gondolat, hátha leány lesz első gyermekem"* – írta bátran félő gondolatáról Benedek Elek. Nem másért, minthogy félt az ismerősök szánó mosolyától: leány! S ez az aggodalom végigkísérte egész életét. Féltette a kicsi lányt mindenkitől, lesz-e megfelelő férje, szerető társa, megbecsülő embere… Minden félelmét, gondolatát beleírta talán leányregényeibe, melyek gondolatával éppúgy akart saját leányának utat mutatni, mint sok ezer honfitársa gyermekének. A Testamentum című munkája 1895-ben jelent meg, de minden gondolta mára is igaz. Testamentum, vagyis szellemi és erkölcsi végrendelet – ma talán fogalmazhatunk úgy is: családi értékátadás, útravaló bölcselet, családi könyv.

Az emelkedett érzületű ünnepi megemlékezés után vette kezdetét a tetőtéri előadóban a karunk oktatóinak tudományos tevékenységét népszerűsítő könyvismertető. A program moderátora Dr. habil. Bodnár Gabriella, a kutatóintézet igazgatója volt. A publicista Benedek szerzői termékenységéhez hű oktatói tudományos eredmények hangsúlyának kívánt e program teret, lehetőséget, de legfőképpen hangot adni. Kollegáink színvonalas, érdeklődést felkeltő könyvismertetőt tartottak, melyet a hallgatóság jelentős számban és valóban nagy érdeklődéssel követett. Elhangzott Dr. Molnár Csilla egyetemi docens: A vasfüggöny két oldalán. Élettörténeti elbeszélések a magyar–osztrák határvidéken c. könyvének, Gödéné dr. Török Ildikó ny. főiskolai docens: Mesék, modern mesék. A mese poétikájának paradigmaváltása című könyvének, Dr. Varga Norbert adjunktus: A biblia társadalom- és gazdaságképe c. könyvének, valamint Dr. Varga Szabolcs egyetemi docens: Személyiségfejlesztés – szupervízió c. könyvének szerzői recenziója, melyhez kérdéseket fűzhetett a hallgatóság. A szakkönyvek segítik hallgatóink ismeretszerzését és hatékony tanulási folyamatukat.

E jeles nap záró programja a sokoldalú képzői palettát és a Benedek-életmű örökségét, szellemiségét megtestesítő interaktív műhelyfoglalkozások voltak. Az „Intézeti sokszínűség, a tudomány színes/őszi megjelenése" címet viselő alprogram valóban sokszínű programelemet kínált az érdeklődők számára. Dr. Varga Norbert adjunktus és Dr. Varga Szabolcs egyetemi docens, valamint Dr. Závoti Józsefné egyetemi docens és Bolláné Hajdú Ildikó interpretálásában sikerült képekben, témájában is megjeleníteni a Benedek-életmű egy részét – az előbbiben – „A mesés Erdővidék – a szülőföld és a mese találkozása Benedek Eleknél" – az utóbbiban pedig – „Benedek Elek nyomában – mesepedagógia magyar hagyományőrzéssel" címmel. Dr. Molnár Csilla egyetemi docens „Szójátékos anyanyelvünk", Frang Gizella „Stílusgyakorlatok" és Dr. habil. Bodnár Gabriella egyetemi docens és Dr. Haász Sándor főiskolai docens vezetésével pedig három nyelvi-kommunikációs stílusműhely is fogadta az érdeklődő hallgatóságot.

Dr. Molnár Katalin záró gondolataival összegezve a megemlékezés napját a ma emberének sem kellene mást megvalósítani, mint amit Benedek Elek üzen: *„…Nekem van kenyerem; nekem van ruhám, divatos szabású; tanultam, amit tanultam; tudok, amit tudok; vagyok legalább is „átlagember", vagyok; beszédem nem sima, de nem is goromba; ha éppen elkerülhetetlen még lovakról is tudok társalogni. Könyörüljetek rajtam és ne kérdjétek, paraszt vagyok-e vagy nemes; keresztyén-e vagy zsidó. Vegyetek úgy, amint vagyok. Szeressetek, ha van bennem szeretni való, vessetek meg, ha van bennem megvetni való. De ne legyetek az őseimre kíváncsiak, mert ők alszanak, porladoznak régen; … Szeretetért szeretetet adok."… „…szerettem volna nagy jókat cselekedni. Letörölni az árvák, elhagyottak könnyeit, s szövetkezvén a jók legjavával, megnépesíteni hazámat a nemzeti kultúra templomaival…"*

Dr. Haász Sándor
PR munkatárs
NYME BPK

AMIHANGSZER

Az AMIHangSzer név a soproni Alkalmazott Művészeti Intézet (AMI) évkezdő művészeti táborát fedi, melyet az intézet hallgatói szerveznek, a leendő elsőévesek számára, a vend-vidéki Orfalu mesés természeti környezetében.

A tábor célja kettős: egyfelől megalapozza a közösséget, aminek részei és alkotói lesznek az Intézet diákjai. Másfelől a művészeti feladatokon és a meghívott művészek előadásain keresztül betekintést enged abba a szellemi közegbe, ami az egyetemen várja őket. Talán ez utóbbi szerepe különbözteti meg az AMIHangSzert a többi gólyatábortól. Az erdő közelsége, a sátorozás és a művészet sajátos kapcsolata ébresztő jellegű minden AMI-ba felvett hallgató számára. Azt üzeni számukra, hogy innentől egy egészen másfajta gondolati közegbe kerülnek majd, mint amilyenből jöttek.

Az első tábort 2012-ben szerveztük, akkor még csak építészek számára. Az akkori tábor tematikája a zene volt, innen az elnevezés. A 2013-as tábort már minden szak számára meghirdettük, és bár a téma a „nagyítás–kicsinyítés–viszonyítás" gondolatkört vizsgálta, a nevet meghagytuk. A 2014-es tábor újból a zenéről szólt, és ezúttal, a tábor jelentőségét hangsúlyozó, meghívót küldtünk minden frissen felvett hallgató számára, ha nem is „kötelező", de erősen ajánlott évkezdő táborrá minősítve az AMIHangSzer-t.

Minden évben igyekszünk arra buzdítani a résztvevőket, hogy a számítógépektől minél messzebb, minimális eszköztárból igyekezzenek a legtöbbet kihozni magukból. Jó példa erre a 2013-as tábor feladata: minden hallgató számára kijelöltünk egy 1 négyzetméteres területet, melyet különböző méretekben, többféle technikával kellett feldolgozniuk. Egyik feladatuk plasztika vagy installáció létrehozása volt, kizárólag ezen az egy négyzetméteres területen fellelhető anyagok felhasználásával. De példaként hozhatnám a 2014-es tábort is, melynek központi feladata egy okarina elkészítése volt agyagból, amit aztán a helyszínen, a tábortűzben égettünk ki.

Olyan típusú feladatok ezek, amikkel az általában városban tanuló-dolgozó hallgatók rendkívül ritkán találkoznak, ugyanakkor meggyőződésünk, hogy ezen tapasztalatokból kiindulva a számítógépes munkáik elvégzése is gördülékenyebb. Egyfajta válaszunk ez a túlságosan bedigitalizálódott tervezési kultúrára. A tapasztalatok pedig azt mutatják, hogy a művészhallgatóknak van igényük ilyen élményekre.

A tábor szerves részét képezik az esti előadások, amiket részben az AMI tanárai, részben pedig meghívott előadók tartanak. Igyekszünk évről évre egyre sokszínűbbé tenni ezeket az esteket, így nem csak az egyetemen oktatott szakok – formatervezés, grafika, építészet – jeles képviselőit, de a kultúrateremtés más területein dolgozó művészeket is hívunk.

Ez részben annak tudható be, hogy mi, a szervezők egységesen azon a véleményen vagyunk, hogy a művészeti felkészítés nem válhat egysíkúvá. Nem lehet az egyetem célja az, hogy szakbarbárokat képezzen, ehelyett a világra nyitott, a kultúra számos területén tevékenykedő, „cselekvő-filozófusokat". Olyan tervezőket, akik a szakmai szempontokon felül eszmei, gondolati szempontokat is figyelembe vesznek a tervezéskor.

Ha egy szóban kellene összefoglalnom az AMIHangSzer célját, ez az ébresztés lenne. Éber, gondolkodó tervezővé válásra szeretnénk inspirálni kortársainkat.

Krizbai Gergely „Krizbo"
NYME SKK AMI

ÖLJ CSAK MEG, LELKEM!

Nagysikerű groteszk játékát vitte színre a Klebersberg Kultúrkúria és a Marcibányi Téri Művelődési Központ Ölj csak meg, lelkem! – címmel, Juhász Róza ragyogó rendezésében.

Aziz Nesin művét Dr. Balázs Judit professzor emerita, egyetemünk oktatójának mesteri fordításában-átdolgozásában élvezhették a színházszeretők.

Egész nyáron, a vidéket is járva, több helyen mutatták be Császár Angéla, Harsányi Gábor és Hűvösvölgyi Ildikó előadásában a nem mindennapi darabot.

A fővárosban másodszor játszották, legutóbb szeptember 19-én – fergeteges sikerrel.

Miként a fordító elmondta – vele egyébként egy bővebb életút-interjút közlünk következő lapszámunkban a Tudósporték sorozatban – a szerzőt úgy jellemezhetnénk egy mondattal: ő a „török Karinthy".

Dr. Bérczessy Lajos

KÖNYVBEMUTATÓ A „NEMZET AGRÁRMÉRNÖKÉRŐL" MOSONMAGYARÓVÁRON

2014. szeptember 12-én az NYME MÉK Dékáni Tanácstermében került megrendezésre az „Izinger Pál életútja" című könyv bemutatója, melyet számos neves személyiség is megtisztelt jelenlétével, ezzel adózva a méltán híres Izinger Pál emléke előtt.

A Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Gazdaságtudományi Intézete, valamint az Óvári Gazdászok Szövetsége által rendezett könyvbemutató nagy sikerrel zárult. Egyetemünk díszdoktora, Csete László által kezdeményezett rendezvényen nagy számban vettek részt érdeklődők, közülük is kiemelve az Izinger család képviselőit – Izinger Pál lányát, aki a könyv szerkesztője is egyben, valamint fiát és két unokáját – és két nyugalmazott agrárminiszterünket. A rendezvény szervezői nevében Hegyi Judit intézetigazgató asszony köszöntötte a vendégeket, majd a Kar dékánja, Schmidt Rezső üdvözölte a jelenlévőket. Hegyi Judit felvezetője után Romány Pál történészprofesszor, volt mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter tartott rövid könyvismertetőt, egyben méltatta Izinger Pál szakmai tevékenységét. Ezt követően Izinger Anna mint a könyv szerkesztője kért szót, és arról mesélt, milyen indíttatások vezérelték a könyv elkészítésében. A beszédet követően Fazekas Imre, az Óvári Gazdászok Szövetségének elnöke köszöntötte a könyv szerkesztőjét, majd egy jó hangulatú kerekasztal beszélgetést – Izinger Pálra való emlékezést – követően a rendezvény állófogadással zárult. A rendezvényen Nagy Frigyes nyugalmazott földművelésügyi miniszter vállalta a moderátor szerepét.

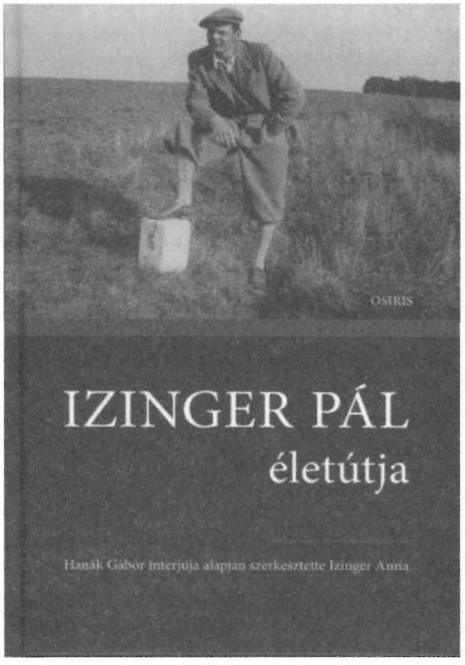

De ki is volt Izinger Pál, és miről is szól a fent említett könyv? Álljon itt egy rövid összegzés a neves agrármérnök életéről és munkásságáról, ezzel is kedvet csinálva a könyv elolvasásához.

Izinger Pál (1913–2007)

A Romány Pál egykori mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter által a nemzet agrármérnökeként aposztrofált Izinger Pál 1913. szeptember 28-án született Tápiószentmártonban. A pálya iránti vonzalmat és a szakma tiszteletét a szülői házban, az apai tekintély tiszteletével együtt szívta magába.

A reálgimnáziumi érettségit követően tanulmányait – Édesapjához hasonlóan – Magyaróvárott folytatta. Az 1931 és 1935 közötti óvári korszak meghatározó volt életében, visszaemlékezése szerint: *„Néhány hónap után teljesen tudatában voltam, hogy az óvári gazdászéveimnél szebb életem nem lesz soha. Ezt ma is így látom."* A tanulmányok mellett a társasági és a sportélet is fontos szerepet játszottak akadémiai évei során. Kitűnő atlétaként a MOGAAC fennállása óta a legtöbb győzelmet ő szerezte az Alma Mater számára. A sikerek magánéletében sem maradtak el, megfogalmazása szerint *„Magyaróváron nemcsak a sportba szerettem bele, hanem a feleségembe is"*, akinek édesapja az akkori Monarchia legnagyobb hadiüzemének, a magyaróvári lőporgyárnak volt a műszaki vezetője.

Oklevelének megszerzését követően egy évig Ausztriában egy cukorgyári bérgazdaságban volt gyakornok, majd 1936-tól a hortobágyi Semsey uradalomban dolgozott.

Katonai szolgálatának letöltése után hét éven át intézőként dolgozott a Károlyi uradalomban. Nem volt még 30 éves, amikor az uradalom tulajdonosa, gróf Károly Gyula közölte vele, hogy a háború után őt kívánja kinevezni a birtok élére. Ezzel valószínűleg az ország legfiatalabb jószágkormányzója lett volna. Érdekesség, hogy így is az lett: ugyan nem egy grófi birtokon, hanem már Mezőhegyesen.

A háború után az új rendszernek nagy szüksége volt tapasztalt szakemberekre. Ennek köszönhetően Izinger Pál 1945–1948 között irányította a Mezőhegyesi Ménesbirtokot, amely egykoron Európa egyik legkorszerűbb nagybirtoka volt.

Az országos irányításba 1954-ben helyezték át, az Állami Gazdaságok Minisztériumának, illetve Főigazgatóságának vezető tisztséget töltött be. 1964–74 között az állami gazdaságok központjának főosztályvezetőjeként, majd 1974–1976 között Bábolnán az Iparszerű Kukorica Rendszer (IKR) elnökeként dolgozott.

A '60-as évek elejétől munkássága korszakalkotónak nevezhető, szervezője és létrehozója volt a modern állami gazdaságoknak. Így – többek között – jól cseng ma vissza Mezőhegyes, Bábolna vagy a Lajta–Hanság neve. Ekkor alakult ki a korábbi szétszórtabb állapotból az a bizonyos struktúra, melynek legjobbjai a magyar mezőgazdaság – nemzetközi összehasonlításban is – kiemelkedően sikeres időszakának letéteményeseiként az agrárágazat zászlóshajói voltak. Életműve alapján nem túlzás azt állítani róla, hogy Magyarország XX. századának méltán legismertebb agrármérnöke volt, aki „egymillió holdon" gazdálkodott – utalva az Állami Gazdaságok hatalmas összméretére.

Az 1975-ben átvett Eötvös Lóránt-díj után 1994-ben életútjának elismeréseként Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje kitüntetést kapott. A magyaróvári Alma Mater halála előtt két évvel, 2005-ben adományozott számára rubin díszoklevelet. Hamvait szűk családi körben, 2007. július 31-én Székesfehérvárott helyezték örök nyugalomra. Emlékét az Alma Mater és az Óvári Gazdászok nagy családja méltó módon ápolja.

Hegyi Judit
Németh Attila
Troján Szabolcs
NYME MÉK

IN MEMORIAM DR. VANCSURA RUDOLF (1927–2014)

Bíztunk benne, hogy az orvosi beavatkozás sikeres lesz, reménykedtünk, hogy még sokszor találkozhatunk. A sors akaratából nem így történt. 2014. október 21-én a műtét után elhunyt dr. Vancsura Rudolf ny. egyetemi docens, erdőmérnök-generációk tisztelt és neves oktatója.

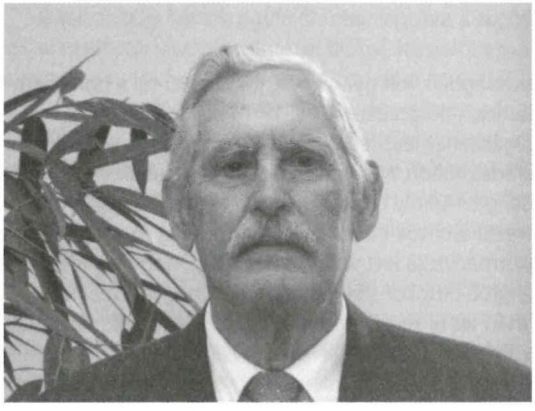

1927. február 20-án erdész családban született. Erre mindvégig büszke volt, s gyakran mesélt az erdészházról, amelynek ma sajnos csak az elgyomosodott helyét tudta megmutatni. Elemi és középiskolai tanulmányait Baján végezte. A József Nándor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karára 1946 őszén iratkozott be, ahol 1950. szeptember 29-én okleveles erdőmérnöki minősítést kapott, de oklevelét – formai okok miatt – csak másfél év múlva vehette át. Végzése után az Alsó-Duna-ártéri Állami Erdőgazdaságnál helyezkedett el, ahol rövid ideig útépítéssel foglalkozott. 1950 novemberében áthelyezték a Szabadszállási Állami Erdőgazdasághoz, itt üzemegység-vezetői beosztásban dolgozott. 1951 szeptemberében a Jánoshalmi Állami Erdőgazdasághoz került üzemegységvezető-helyettesi kinevezéssel, ahol különböző, olykor nem erdőmérnöki munkakörbe tartozó feladatokkal bízták meg. Innen pályázta meg az Erdőmérnöki Főiskola Növénytani Tanszékére meghirdetett tanársegédi állást. Mivel nem akarták Bács-Kiskun megyéből kiadni, így a soproni állás elfoglalásához az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetőjének, Tömpe Istvánnak a közbelépésére volt szükség. Ezért csak 1951. december 23-án jelentkezhetett új munkahelyén. 1952. január elején – Fehér Dániel tanszékvezető koholt vádak alapján történő leváltása miatt – az egykori Növénytani Intézet szétvált, az oktatók többsége a kutatólaboratóriumhoz került, míg az üres oktatói álláshelyek feltöltése csak 1953-ban kezdődött meg, így már az első hetekben sok feladattal és nagy óraterheléssel kellett megbirkóznia.

1956. november 4-én az itthon maradást választotta, s mivel megfelelődött a Növénytani Tanszék oktatóinak létszáma, így a feladatai megnőttek. Ekkor hárult rá először a Botanikus kert szakmai irányításának feladata. 1957 őszén beindult a faipari szakképzés, a tanszékvezetőtől, dr. Nemky Ernőtől a Faanatómia és a Trópusi fák ismerete c. tantárgyak tematikájának összeállítására és oktatására kapott megbízást. Egyetemi adjunktussá 1960-ban nevezték ki.

Miután hazai aspirantúrára többszöri próbálkozás után sem sikerült bejutnia, 1962 elején megpályázott egy szovjet aspirantúrát. Ez a pályázat már eredményes volt. 1963. szeptember 1-jével mint ösztöndíjas aspiráns a Tudományos Minősítő Bizottság állományába került át, és az év október 2-án utazott ki a Szovjetunióba. Ott a moszkvai Erdészeti-Műszaki Főiskola Növénytani és Dendrológiai Tanszékére került, kutatási témája „A tölgy szelekciója a Sipov-erdőben" címet viselte. Munkája gerincét kocsányos tölgy populációbiológiai vizsgálatok képezték egy, a Voronyezsi-kerületben található reliktum jellegű tölgyesben. A vegetációs időszak nagy részét a Sipov-erdőben töltötte. Ösztöndíjas külföldi kiküldetésének ideje 1966 októberében járt le, így az év novemberének elején hazatért. Disszertációját csak 1967. május 17-én védhette meg, és a sikeres védés után a biológiai tudományok kandidátusa címet nyerte el. Az aspirantúra viszontagságos éveit, hosszas nógatásra egyébként részletesen megírta, amely visszaemlékezés az Erdészettörténeti Közlemények 89. kötetében, 2014-ben látott napvilágot.

Hazatérése után 1966. november 30-ával visszakerült az Erdészeti és Faipari Egyetem állományába, munkahelye továbbra is a Növénytani Tanszék maradt. A docensi kinevezést 1967 szeptemberében kapta meg.

Visszatérése után Nemky Ernő tanszékvezető, mentesítve az oktatómunkától, az 1957-ben és 1965-ben az Egyetem területéhez csatolt 4,5 ha-os terület parkosítási és telepítési tervének elkészítésével bízta meg. Miután az Erdőmérnöki Kar az elkészült tervet elfogadta, a kivitelezési munkák irányítása is rá hárult. A tanszéki munkatársak hathatós segítségével a feladatot két év alatt sikerült teljesítenie. Egy Kari Tanácsi határozat alapján 1968 szeptemberében ismét visszakerült az oktatói munkakörbe, az év őszétől a Növényrendszertan c. tantárgy előadásainak tartására kapott megbízást.

1969 őszén, egy átszervezés keretében, a Botanikus kert igazgatását rektori hatáskörbe utalták. A kert működését a Botanikus Kerti Bizottság irányította, mely titkári teendőit ő látta el. E bizottsági feladatok 1973 szeptemberéig tartottak, majd a kertet ismét a Növénytani Tanszék irányítása alá rendelték, és vezetésével őt bízták meg az oktatói munka egyidejű ellátása mellett. A vezetői tevékenysége 1975 decemberéig tartott, ekkor a tarthatatlan körülmények miatt a kettős feladatot tovább ellátni már nem bírta, így a kert vezetése alól felmentését kérte, ami 1975. december 31-ével meg is történt. 1976 őszén az Egyetem rektora a Továbbképzési Osztály vezetésével bízta meg, amit 1978 júniusáig végzett. Az Egyetem Tudományos Diákköri Tanácsának titkári teendőit 1975 és 1988 között látta el.

Nemky Ernő tanszékvezető nyugdíjba vonulása után, 1975 őszétől, a Dendrológia és Növényföldrajz tantárgyak előadásainak megtartását a dékán reá ruházta. Jelentős kutatási témája, amelyben 1989 és 1994 között közreműködött, a kocsánytalan tölgy országos méretű pusztulásának vizsgálata volt.

Publikációs tevékenysége közül kiemelendő, hogy már fiatalon kapott lehetőséget könyv írására. Az 1960-ban a Mezőgazdasági Kiadónál megjelent Lombos fák és cserjék évtizedeken keresztül fontos alapmű volt. Dendrológiai kutatásainak és oktatásának megkoronázása az 1992-ben kiadott, tanszéki oktatótársával, dr. Gencsi László egyetemi tanárral közösen írt Dendrológia c. könyv, amely az elmúlt negyed évszázadban felülmúlhatatlannak bizonyult.

Miután a nyugdíjkorhatárát átlépte, 1988 elején nyugdíjazását kérte. A tanszékkel egyeztetve 1988. december 31-ével megszűnt a munkaviszonya az Erdészeti és Faipari Egyetemmel, de ezek után is rendszeresen bejárt korábbi munkahelyére, segítette az ott folyó oktatói és kutatói munkát.

Határozott, megalkuvást, igazságtalanságot nem tűrő jelleme hallgatók százai előtt példaképpé emelte őt. Megtisztelő volt számára az Országos Erdészeti Egyesület által 2003-ban adományozott Kaán Károly-díj, s ha megkésve is, de 2014. augusztus 20-a alkalmából átvehette a Magyar Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetést. Hamvai a soproni Szent György templom kriptájában, felesége mellett kaptak végső nyugalmat.

Prof. Dr. Bartha Dénes
NYME EMK
Növénytani és Természetvédelmi Intézet

AMI20

Az Alkalmazott Művészeti Intézet (AMI) idén ünnepli fennállásának huszadik évfordulóját. Egy ember számára a huszadik életév hatalmas lépés, egy nagy korszak lezárása, és egy másik kezdete. Ugyanez elmondható egy művészeti intézetről is. Az AMI, azzal, hogy az egyre nehezedő körülmények között is fent tudott maradni, sőt, megőrizte jelentőségét és helyét Magyarország kulturális térképén, jelzi az intézmény fontosságát. Ennek megfelelően nem múlhat el az évforduló ünneplés és megemlékezés nélkül.

2014-ben az iskola jelentős részt vállal az idén először, Sopronban is megtartott DesignHét szervezésében, mely immáron 11. éve kerül megrendezésre az országban. Az AMI ezen kívül számos további eseményt szervez az iskolában működő hallgatói szerveződéssel, a Workshopronnal közösen, mely már második éve fontos szekcióját képezi a Richter-Réz Géza szakkollégiumnak. Idén mindezek az események szorosan kötődnek az évfordulóhoz is, mely az AMI20 nevet kapta, és az egész évre kiterjedő eseménysorozatot jelöli.

Ennek kezdetét jelentette a szeptember 12. és 27. között, a FUGA Budapesti Építészeti Központban tartott programsorozat, melynek egyaránt részét képezték konferenciák, hallgatói és oktatói előadások, kiállítások, illetve koncertek.

Az esemény keretét az AMI20x20 című kiállítás alkotta, melyen egy darab, 20 cm x 20 cm-s munkával szinte az összes, az AMI-hoz kötődő hallgató képviseltette magát. Célunk az volt, hogy az AMI-ban folyó egyedi hallgatói és kulturális élet hangulatát bemutassuk a fővárosban, illetve, hogy konferenciáink keretében nyilvánosan feltegyük a szakma egészét érintő kérdéseinket. Jó példa erre a közvetlenül a megnyitó után szervezett konferencia, mely a Z-generáció témakörével foglalkozott.

A Z-generáció – vagyis a felsőoktatásba most belépő hallgatók generációja – számtalan új kérdést és kihívást ró az oktatókra. Lankadó figyelem, az internet fetisizálása, a direkt levezetések felé mutatott közönyösség, egy fészbuk-bejegyzésnél hosszabb szöveget fogadó értelmezési tanácstalanság. Csak néhány, a Z-generációt leíró mítoszok közül, amelyek azonban így is kritikus pozícióba helyezik a művészeti és műszaki oktatás képviselőit. Hogyan reagáljon a tekintélyelvet is megöröklő tudáshalmaz képviselője a kritikus visszajelzésekre? Mit kezdjen a konzulens a kánon átadhatatlanságába ütközve? Hogyan viszonyuljunk az alapértékeket firtató, tabudöntögető kérdésekhez? És egyáltalán: hogyan tanítsuk a Z-generációt? A konferencia eltérő művészeti és tudományterületek képviselőivel kereste a választ a fenti kérdésekre. Az ország több művészeti egyetemének oktatójával, valamint olyan, a pszichológia területén dolgozó szaktekintélyekkel volt szerencsénk együtt dolgozni, mint Tari Annamária.

Az események között fontos szerepe volt azoknak az – itthon, Sopronban már hagyománynak tekinthető – EZKI?!-esteknek, melyeken hallgatóink és oktatóink bemutatkozó előadásokat tartottak a megjelentek számára. Meghívtuk továbbá az elmúlt két évtizedben végzett hallgatóink közül is néhányat. Az ő előadásaik segítségével betekinthettünk a diploma után a tervezőkre váró életbe.

Ember–Természet–Konstrukció címmel közös kiállítást szerveztünk budapesti társintézményeinkkel, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemmel, valamit a Magyar Képzőművészeti Egyetemmel, melynek megnyitóját részben Juhász Kristóf, színész produkciója alkotta – aki korábban már dolgozott együtt az AMI-val a tavalyi „Harmadik Workshop" kapcsán. Részben pedig az a nyílt beszélgetés, melyet az AMI évkezdő művészeti táborának, az AMIHangSzer-nek szervezőivel folytattunk.

Fontos esemény volt továbbá az AMindenségITT nevű felolvasóest, amin hallgatóink – és oktatóink! – megmutathatták: nem csak tanult szakmájukban jeleskednek. Az est keretében az építészek, formatervezők és grafikusok irodalmi és zenés munkásságukat mutatták be. A próza- és versfelolvasások révén a közönség betekintést nyert abba az egyedi nézőpontba, ahonnan az elsősorban tárgy-tér- és képalkotás területén dolgozó alkotók viszonyulnak az irodalomhoz. Az ehhez hasonló felolvasóesteket a 2013–14-es tanévtől fogva, havi rendszerességgel szervezzük Sopronban, a Búgócsigában, és látva a most megtartott pesti esemény sikerét, még nagyobb lelkesedéssel szervezzük továbbra is!

A mostani esemény megmutatta, hogy nem csak lehetséges, de szükséges is ilyen mérvű programokat szervezni a fővárosban. Akár az új hallgatók „bevonzása", akár a kapcsolatok építése-mélyítése okán. Az AMI-nak, és így az NYME-nek felmérhetetlen előnyére válik minden ilyen esemény. Bebizonyosodott, hogy hallgatói-oktatói összefogással bármit képesek vagyunk megszervezni. Az a véleményünk, hogy a következő ilyen mérvű projektre nem kell további tíz évet várni.

Krizbai Gergely „Krizbo"
NYME SKK AMI

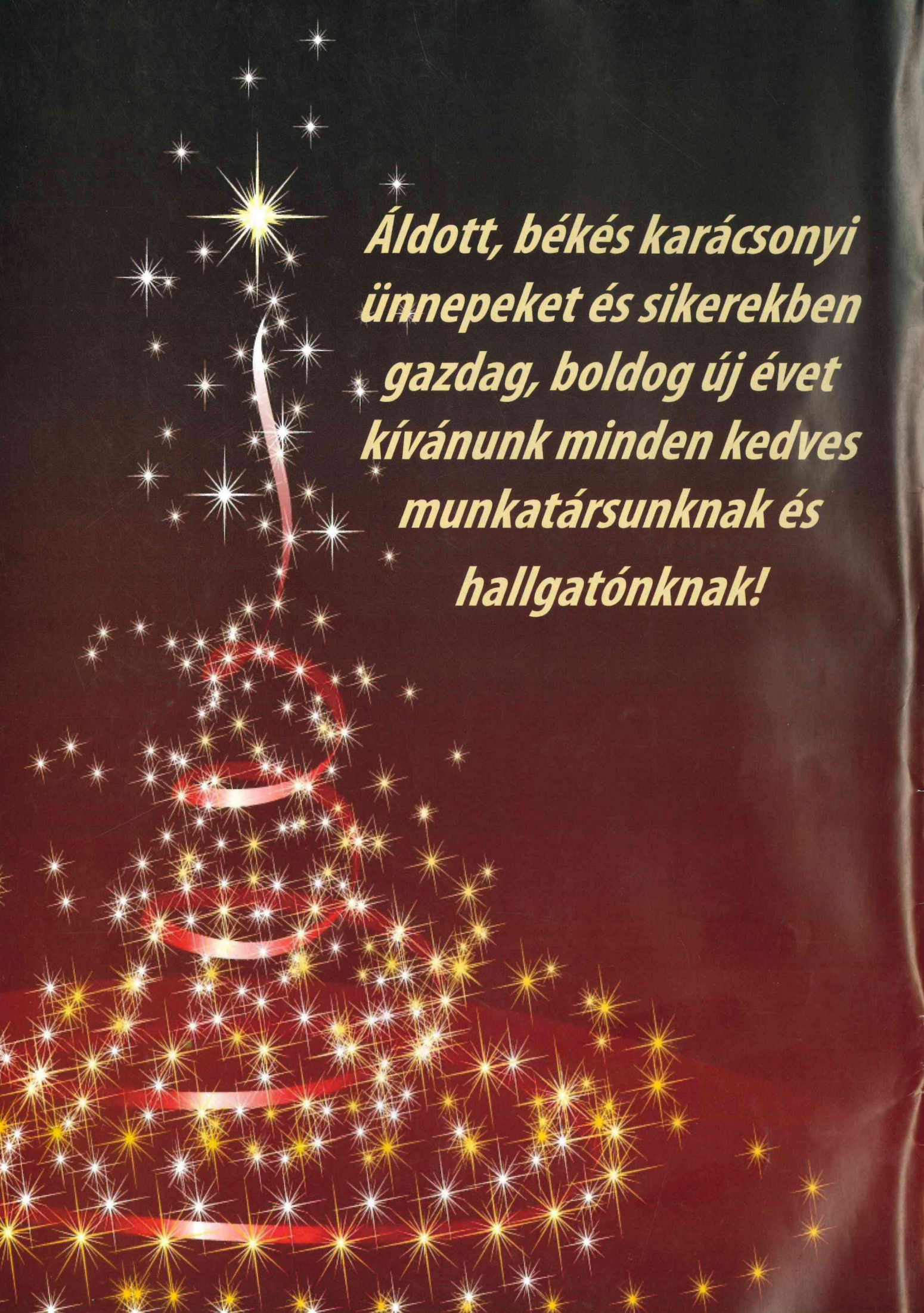
Áldott, békés karácsonyi
ünnepeket és sikerekben
gazdag, boldog új évet
kívánunk minden kedves
munkatársunknak és
hallgatónknak!